AZTAG
JOURNAL ARMÉN. QUOTIDIEN
B. P. 587
BEYROUTH, Liban
Directeur-Propriétaire
HAIG BALIAN

ԳԻՆԸ
ՍԻՒՐԻՈՅ ամր. 550, Վեցամսեայ 300 Ս.Դ.
ԱՐՏԱՀԱՄՈՒ, տարի 7, Վեցամսեայ 4 տոլար

ԱԶԳԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ازتاك
جريدة سياسية ادبية اقتصادية عمة

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ՅՈՒՆԻՍ 1933 14
ԶԵՒԸ Է ՂՍԸ 2.50 Ս.Դ.

Է ՏԱՐԻ | Ամեն առաւոտ պէտք է բեր բերիս ազգակից հասցէին | Տնօրէն — Խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ | Չհրատարակուած ձեռագիրները չեն վերադարձուիր | Թիւ 70 (908)

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՄԱՄԼԼԹԷՅՆԻ ԲՈՒԺԱՐԱՆԸ

Քանի մը օր առաջ, Մամլլթէյնի Բուժարանին Բաբեկամ Տիկնանց Ցանձնախումբին կողմէ կազմակերպուած Թէյասեղանին առթիւ, բուժարանի մասին տրուած հակիրճ տեղեկութիւնները ցաւ որ, այս ազգային հաստատութիւնը որքա՜ն փրկարար դեր կատարած է մեր ղաղութին համար։ Տեւականօրէն 40 չքաւոր հիւծախտաւորներ պատսպարուած և դարմանուած են հոն, որոնց թիւը 10 տարուան ընթացքին կը հասնի մօտ 600ի։ Այսինքն, 600 հայ չքաւոր Թոքախտաւորներ առնուած են Մամլլթէյնի բուժարանէն ներս և անոնց մէկ մասը, մօտ 200, կատարելապէս դարմանուելով դուրս հանուած է, իսկ Ջացածն ալ գրկած սև հողը։

Ամենավերջին գիտական արդիականութիւններով և առողջապահական բոլոր պայմաններով կառուցուած և կահաւորուած առաջնակարգ բուժարաններու հետ բաղդատելով, Մամլլթէյնի ազգային բուժարանի համեմատութիւնը, 600ի վրայ 200ի բուժումը, չատ անմխիթար երեւոյթ մը չէ։ Մեծ ապաքինարաններու վիճակագրոյցներն ու տեղեկագիրները չատ տարբեր չեն ներկայացներ այդ համեմատութիւնը։ Մանաւանդ երբ նկատի առնենք մեր Թոքախտաւորներու, նախ քան բուժարան առաջնորդուիլը ունեցած տնտեսական, ընտանեկան և առողջական ընդհանուր պայմաններն ու տրամադրութիւնները, կարելի է հրաշք նկատել Մամլլթէյնի ազգային բուժարանին կատարած դերը, հիւանդներու դարմանման տեսակէտէն։

Պէտք չէ հոնալ նաև ազգային բուժարանի վատառոյղ կլիման և ծովէն ունեցած հազիւ 10—20 մէթր բարձրութիւնը, որ Թոքախտաւորներու համար բացարձակապէս կազդուրիչ հանգամանք մը չի ներկայացներ։ Չոր և սեպ ժայռերու մէջ կառուցուած քանի մը շէնքեր, որոնք տարիներ գործածուած են որպէս չերամաբուծութեան մթերանոցներ, այժմ կը ծառայեն բուժարանի։

Ինչպէս կը չեշտուէր կարդացուած տեղեկագրի մէջ, Մամլլթէյնի ազգային բուժարանը ոչ մէկ հաստատուն եկամուտի աղբիւր ունի, բացի մեր ժողովուրդի ինքնակամ նուիրատուութիւններէն, եւ մխիթարական երեւոյթ մըն է որ, Ինամատար Մարմինը ոչ մէկ օր նիւթական անելի և յուսահատութեան մատնուած է։ Մշտահոս աղբիւրի նման, հոսած է մեր ժողովուրդի գրպանէն լումաները և լեցուցած բուժարանի վտիտ գանձը։ Մինչ մինոյն բաղդին արժանացած չե՞ն մեր բոլոր ազգային հաստատութիւնները գաղութներու մէջ՝ կրթական թէ մշակութային։ Մեր ժողովուրդ անցամքելի քսակն է եղած բոլորին կեանք և կենսունակութիւն բաշխողը։ Ցորգառատ և սրտաբուղխ տուած է մեր ժողովուրդը բոլոր բարեպաշտակ ձեռնարկներու համար, նուիրաբերած է իր կարելին լրմէ աւելի Թշուառ, կարօտ և հիւանդ հայրենակիցներուն համար։ Մանաւանդ գթութեան գործին մէջ հայ ժողովուրդի յայտնաբերած ոգին, պատմական համբաւ ունի։ Տիգրաններու օրով իսկ, առաջին անգամ ըլլալով հայկական բանակներն էին որ գթութեան կազմակերպութիւններ հաստատած էին և հայ քոյրերը իրենց փափուկ մատներով կը կապէին իրենց վիրաւոր եղբայրներուն վէրքերը։

Այդ միևնոյն ոգին չէ՞ որ ցոյց տուաւ մեր ժողովուրդը հոս, Մամլլթէյնի բուժարանին հանդէպ։ Աչխարհի ամենահեռաւոր անկիւններէն անգամ, ուր քանի մը հայ ընտանիքներ հաստատուած են, նուէրներ կը տեղան ի նպաստ հիւծախտաւոր եղբայրներուն։ Եւ այդ նուիրաբերող, գթառատ ոգիի արդիւնքն է Մամլլթէյնի բուժարանին այսօրուան ինքնապահ վիճակը։

Մամլլթէյնի ազգային բուժարանը, շնորհիւ մեր ժողովուրդի հոգածութեան և անձնուիրութեան, երկրորդ Փրկիչը պիտի դառնայ։ Ներկայ Ինամատար Մարմինը, որ կազմուած է ձեռնհաս և աչխատունակ ազգայիններէ, ամէն յոյս կը ներշնչէ մեզ, որ մօտ ատենէն, բուժարանը օժտուի նաև սեփական կալուածով և շէնքերով, Լիբանանի օդասուն և առողջապահիկ լեռներուն վրայ։

Երախտագիտութեամբ կը տեղեկանանք արդէն որ, օտար բարեսէր մը, Պ. Նինօ Մասատօ, Ալէյի ճամբուն վրայ, ծովէն 500 մէթր բարձրութիւն ունեցող իր ընդարձակ կալուածէն 6000 մէթր քառակուսի հող նուիրած է ազգային բուժարանին և խոստացած մինչև 10.000 մէթրի բարձրացնել այդ թիւը, եթէ կարիք զգացուի։ Իսկապէս Պ. Նինօ Մասատի այս մեծահոգի կեցուածքը արժանի է մեր ազգային գնահատանքին և երախտագիտութեան։

Արդ, եթէ նուիրուած հողը յարմար է բուժարան կառուցանելու համար և առողջական պայմաններն ալ Թոյլատու, Ինամատար Մարմինը խոկոյն պէտք է ձեռնարկէ շինութեան գործին։ Որքան գիտենք, մաս մը դրամ արդէն պատրաստ է՝ յատկացուելու համար այդ նպատակին։ Վստահ ենք որ չուտով կը հասնին նաև ուրիշ դրամներ, բաւական է որ չուշանայ ձեռնարկը։ Հոս Թէ այլուր, մեր բոլոր հայրենակիցները սրտարուղխ նուիրատուութիւններով պիտի բարձրացնեն բուժարանի նոր շէնքը եւ պիտի հոգան անոր կահաւորումը։

Բուժարանի Ինամատար Մարմինը այդ հատոզութեամբ եւ վստահութեամբ պէտք է գործի ձեռնարկէ, չուտով հիւանդները փոխադրելու համար աւելի առողջարար եւ օդասուն շէնք մը։

Եւ մենք վստահ ենք որ նոյ վայրը եւ նոր շէնքի մէջ, ազգային բուժարանը աւելի դիւրաւ պիտի կրնայ արժանանալ լայն օժանդակութեան եւ բոլորի գուրգուրանքին։

ԳՐԱԽՕՍԱԿԱՆ

ՈՒՐՖԱՅԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԸ

Հեղինակ ԼՈՒԻԹԵՐ

Տպագր. «Ագդակ», Պէյրութ 1933

Մեր քաղաքական ներկայ վիճակը արդարև հոգեկան աւելի մեծ մղձաւանջ և աւելի՛ խորունկ մտահոգութիւն պիտի պատճառէր մեզի, եթէ երբեք մեր կրաւորականութեան ամօթը չփոխարինէր հերոսական և չքեղ կեցուածքով մը զոր երևան բերաւ ցեղը, դուն ուրեք, ապրելու և կռուով իր գոյութիւնը յաւերժացնելու համար։

Եւ երբ բարգաւաճ ու չէն քաղաքներ բազմահազար հայ բնակչութիւնը կը բռնէր տարագրութեան և մահուան ուղին, երբ ցեղին ընտրանին կ'երթար գիտակից ու առոյգ Գողգոթան, հոն հոն, ափ մը «խենդեր» վրէժի կրակով բռնկած կ'ուխտէին թօթափել համակերպութեան և տարկութեան լուծը։ Պատաւոր ու հերոսական մահը անոնց համար կը դառնար հանդուցիչ ու սիրալի ծեղին առողջ բնազդը կը խօսէր անոնց մէջ, վե՛ր ամէն ժօռառ ու ներքինի քաղաքագիտութենէ, որ միլիոն մը զոհ տարաւ այս ժողովուրդին ու ճահճացած ցեղի փուճ սիրտը մը։

Կորուսաը զոր կրեցինք քանակի եւ որակի տեսակէտէն, պիտի ըլլար կըրկնակի մեծ ու անփոխարինելի, եթէ երբեք, տակաւին չկարենայինք նոր սերունդին կամակել մէկ քանին այն հոյերական ու պանծալի կռիւներէն, որոնք առաջին հերթին կը ջնջէին մեր անունին կապուած ամօթը,—և ինչ որ կարևորագոյնն էր, կը բարձրացնէին ազգուն և արի արտադրութիւնները զանգուածին։

Այս չարքին կը պատկանին ահա բոլոր այն կռիւները զոր տած է հայ ժողովուրդը 60ական թուականներէն սկսեալ մինչև 1905ի հայ-թաթարական ընդհարումները, չրուելնակելու համար այնուհետև լուսաւոր օգակով մը մինչև 1920 Ուրֆայի վերջին դիմադրութիւնը»։

Հայ մտաւորը ազգային պատմութեան էջերէն առասպելական դիւցազնավէպի ապառութիւնը կ'ուներայ, երբ կը վերծանէ Արաքսէս Աչխարհակալն ու Մեծն Տիգրանը, Վարդանանց Պատերազմը և Դաւիթ Պէկը։

Ժամանակը դարերու մշուշով կամարած է անցեալի հերոսներուն դիմագիծը։ Աւիկա երբեմն էր։ Այժմ վեց դարու քաղաքական գերութեան մը չրդնաներուն տակ ուրիշ բան պէտք է սերունդին, նոր Արաքսէսներ, նոր Տիգրաններ, նոր Վարդանանցներ և նոր Դաւիթ Պէկեր։

Պէտք է ցեղին մարտական կորովը կրկին փորձաքարի զարնուի, վերահին յեսնուի իր կառչելու և մնայուն յաղթելու կամքը։ Բայց ահա կը կթի անոր հոգին, խիզախումի և ապառաժ-բութեան փոխարէն կը տեսնենք զինք մտահոգ ուղիներէն քալելու համակերպած։

Բայց ո՛չ, աւիկա չեն կրնար մտածնքը, — փո՞ք իրենց։ — Ահա վաղը իր Արժով, Տրապիզոնը իր համակերպող մարդոյութեան մօտ հարիւր յիսուն քաղաքի հայ գիւղացիներով, որոնք երեք տարի կը կռուին մէկ քանի հազար զօրքի դէմ, Մովք-Կէօլէհիսկի բուռ մը քաղերը վայրագ թշնամիին ճակատելու պատրաստ, ահա հերոսական ու պաշտելի Մուրատը իր տասնեակ մը քան ֆէտաիներով, Սուէտիան՝ իր յանգուգն ու խոլական կարիճներով ու տասնց կարգին, պատուի և փառքի նոյն սպաիճանին վրայ՝ ահա ե՛ւ դիւցազնական Ուրֆան։

***

Մենք արիւնի սկրատութիւնը ունինք իբր կառչ նոր սերունդին, սակայն գտանենք աւելի բան մըն է, մտայղ ու մոլեռանդ, որ իր արժանները կը ձգէ ապրելու անհետաքրքիր վճռի մը մէջ։ Այս գծէն կը քալէ Ուրֆայի ղեկավարութիւնը, ան որ 95ի ջարդերու սկսնատես, չափած էր արժէքը Թուրքին խոստումներուն և երդումներուն։ Ան ապագային ալ, — երբ ժամանակները և դերերը փոխուած են — կը յառնէ հոգիին մէջ երիտասարդ սերունդի մը, որ Ուրֆայի յաղթարարներուն, դպրոցներու, տարրերուն և յիղփոխական չարքերու մէջ հասակ կը նետէ ու կը հասունցնայ, պահելով ոգմունակ ու յանդուգն մարտիկի իր համբաւին համապատասխան առաքինութիւնները։

Լուրեր, հատորին երիտասարդ հեղինակը, գորովով կապուած է այդ մարտածուին և իր մէջ պատմաբանէն աւելի ու վեր, խանդավառ յեղափոխականն է որ կը խօսի, յափշտակուած իր տիպարներով ու պատմած դէպքերով։

Ազնուութիւնը ամէն վայրկեան կը ծփայ հատորին մէջ, տալով հերոսական կռիւներու այս չարքին վիպային գրաւչութիւնն ալ։ Պարզ այլ անկեղծ պատմուդի իր չնորհքը հաւասար հետաքրքրութեան մը մէջ կը պահեն ընթերցողը։

Ու եւրբ հատորին ընթերցումը կը գադրեցնես, ժամածուղ դեռ կը յածի դրուագներու վրայ, որոնք հպարտութեամբ կը լեցնեն հոգիդ։

Գործին յաղողութիւնը առաջ պատճառած է արդէն։ Ու ինչ որ այս աչխատութեան մէջ կրզանենք ուշադրութեան արժանի, հաւատարմակ ու նախամտածուած ծրագիրն է զոր Լուրեր կը քչէ առաջ Ուրֆայի կռիւներուն հոգեբանական պատճառները բացատրելու համեմատ։

Դէպքերու և կռիւներու սոսկական արձանագրութիւն մը չէ իրենը, նման անոնց որ պատմութեան առաջն կը ծառային միայն, առանց ընթերցողին հոգին փոթորկելու։

Լուրեր կ'զգայ թէ չքեղ է և հազուագէպ պայքարը զոր մղած է Հայութիւնը Ուրֆայի մէջ՝ թուրքին դէմ, կ'զգայ թէ գերազանց անձնուիրութիւն և կորով կ'ենթադրէ թնդանօթներու ռումբերուն առաջին ահ դիրքէ դիրք եւ թաքստոցէ թաքստոց զենկավար մարմիններու թոիչքը, կ'ըմբռնէ թէ հաւատքի և խիզախութեան հզօր փորձ մըն է կռիւը զոր կը մղէ Հայ Ուրֆան իսլամին դէմ, ուստի իր նկարագրութեան մէջ ամէն վայրկեան կը գտնէ բառեր իր հիացումը յայտնող։

Եթէ սառ ընթերցողին համար պատմական վաւերագրութեան փոչիներէ բարձր կը մնայ կռիւներու այս չարքին արժէքը, սակայն դեռ այս փորձին լրիւ նպատակը պիտի չդադարացնէր։ Լուրերի համար կռիւներու այս գլուխը ուրիշ նչանակութիւն մը ունի — խանդավառել նոր սերունդը և ազգել անոր վրայ։

Ցաջողած է ան իր նպատակին մէջ, այո՛, և լայն գծերով։

Այս հասկացողութեամբ յաճախ քննադատութեան չեն դիմանար Ուրֆայի պատմական անցեալին նուիրուած իր վարկպարագի էջերը, ուր պատմաբանի խորացումը կը սպասէ։ Այդ էջերու ներկայութիւնը հատորին իրական արժէքին վրայ ոչինչ կ'աւելցնեն ու չեմ ալ կարծեր թէ հեղինակը անոնց իրական արժէքին նկատմամբ նման յատկանութիւններ ուզէր սնուցանել արդէն։

Այսու հանդերձ քիչը որ առանց լուրջ պատուրուսի և խորացման տուած է ան այս գլխուն մէջ, հետագայ դէպքերու զարգացման համար կրնայ օգտակար գտնուլ։

Երկու գլուխներ առանձնապէս՝ առաջին Հերոսամարտը և 1920ի կռիւներու դրուագները, կը կազմեն մեր ժամանակից ազատագրութեան պատմութեան յուսաւոր էջերէն։

ԴՐՈՒԱԳՆԵՐ ՄԿՐՏԻՉ ԵՒՕԹՆԵՂԵՐ

Եանի կեանքէն գլուխ վիպակ մը չափ հետաքրքրութեամբ կը կարդացուի։ Հարկ կո՞յ ըսելու Թէ այլ պայմաններ ակ արուեստագէտ պիտի կրնար նոր վիճակ մը տալ մեզի այդ էջերով։ Մինչ այդ կ'արժէ գուրգուրանքով կարդալ հայ քաջերի հերոսին կեանքի այդ դրուագները, անոր բնածին ռազմական ատաղձին ու անվկանդ կորովին վրայ հիանալու համար։

Ջենք բաժներ հեղինակին այն միտքը թէ հայ ցեղասպանութիւնը Մկրտիչ

(Շար. Ր. էջ Ա. սիւեակ)

ՄՈՒՍՕԼԻՆԻ ԵՒ ԿԻՆԵՐԸ

Իտալացի կիները միշտ նչանաւոր են եղած պատմութեան մէջ իրենց կատարած արժէքաւոր դերերով։ Ինչպէս հին, նոյնպէս և ներկայ իտալացի կինը կը մնայ չարունակ նոյն բարձրութեան վրայ։ Այսինքն, անիկա երկրին, իտալ. հայրենիքին համար գրական, գեղարուեստական, բարոյական և քաղաքական ժարզերու մէջ ցոյց կուտայ աչքառու գործունէութիւններ։

Ահա՛, Իզապէլլա՝ն։ Այս իտալուհին Իտալիոյ հանդէպ ունեցած հոգեբանութիւնը կարելի է ըսել անբաղդատելի է։ Անիկա ազգասէր և հայրենասէր է։ Ազգասոյութիւնն ու հայրենասոյութիւնը կ'ստէ ուղղակի կը պատկանի ֆաչական կուսակցութեան։ Կրաէ երկիր մը ինչ կառավարական ձեւ կ'ուզէ Թող ունենայ։ Կարևորը այդ երկրին խիզախ և յանդուգն ու ազատ կերպով զարգացումն է։

Իզապէլլան 25 տարեկան է։ Սիրուն է։ Հարուստ չէ։ Առաջին քարտուղարն է Հռոմի մէջ գործարանատէրի մը։ Գիակ ֆրանսերէն, անգլիերէն, գերմաներէն, իր մայրենի լեզուին պէս։ Աւտակոնը խիստ հաստատ է։ Ան գահ է։ Ամբողջ չարաթը կ'աչխատի։ Կիրակի օր միայն ազատ է։

Իզապէլլան սակայն, կը բողոքէ, չընդունիր, որ խօսին Մուսօլինիի եւ Ֆաչիսմի մասին։ Մուսօլինիի անձը երբեք քննադատութիւն չի վերցներ իտալացիի մը, իտալուհիի մը համար, կ'ըսէ։ կարելի չէ վիճիլ Իտալիոյ մէջ Մուսօլինիի անձին չուրջ, ինչպէս կարելի չէ վիճիլ Գերմանիոյ մէջ Հիթլերի, Ռուսիոյ մէջ Սթալինի, Թուրքիոյ մէջ Մ. Քէմալի անձերուն չուրջ։

Կարելի բա՞ն է դարձեալ բսահիզպէլլա՝ին, որ Անգլիոյ մէջ Գէորգ Ե.ի, կամ Լիկ ալխարհի մէջ Պիոս 11րդ Պապի և գիտական աչխարհի մէջ Բէնլըվէյի անձերուն չուրջ վիճին այս կամ այն ձեւով։

Միմիայն Ֆրանսացին է, Սպանիացին է, որոնք կ'ուզեն, կը սիրեն հրապարակաւ քննադատել և օտարներուն առաջ դաւաճան, սրիկայ անուանել իրենց քաղաքական վարիչները, դիւանագէտները, պետական մեծ դէմքերը վերջապէս։

Ի՞նչ է ֆաչական Իտալիոյ ազդեցութիւնը իտալացի կնոջ վրայ։

Իտալիոյ եւ իտալական կնոջ համար ֆաչական կուսակցութեան հիմնադիրը նոր ժամանակներու Նաբուլէոնն է։ Ֆաչականութիւնը ազդ է գրաւած իտալացի կիներու հոգիներուն խորը։ Անոնք կը սիրեն ֆաչականութիւնը որովհետեւ անիկա կիներու եւ ընտանիքին համար առեղծեց նոր կեանք մը, նոր գոյավիճակ մը։ Անիկա, ֆաչականութիւնը, կնոջ նիւթական բարելաւման հարցին լրջօրէն մօտեցաւ եւ դրական լուծում մը տուաւ անոր։ Անիկա բարելաւեց նաեւ կնոջ բարոյական խնդիրը։ Այսօր դուք բովանդակ Իտալիոյ մէջ չէք գտներ մէկ հատիկ պոռնիկ մը։ Ֆաչականութիւնը վերջ տուաւ բոլորովին պոռնկութեան։ Գերմանիոյ եւ Ֆրանսայի մեծ մայրաքաղաքներու լոյն հրապարակներու եւ փողոցներուն մէջ ի՛նչ սիրային կատակերգութիւն։ Ներ...։ Դուք չէք տեսներ Իտալիոյ գանազան քաղաքներու փողոցներուն մէջ սիրային այդ խայտառակութիւնները։ Իտալիոյ մէջ հրապարակաւ համբուրուիլը բացարձակապէս արգիլուած է։

Ահա՛, այս բոլորին համար, ֆաչականութիւնը գնահատուեցաւ եւ սիրուեցաւ Իտալացի գրեթէ բոլոր կիներէն։

Կար ատեն ալ, երբ Իտալացի կիներ ազատ չէր։ Բոլորովին չէր ազատագրուած։ Անոր ճակատագիրը նման էր Քրիստոսի կնոջ, մտաւորապէս։ Բայց ֆաչականութենէն առաջ և անմիջապէս յետոյ, Իտալուհին գրաւեց լայն տեղ քննկերական, հասարակական և ժանուանդ քաղաքական կեանքի մէջ։ Կան, ի հարկէ, Իտալիոյ մէջ կարգ մը քաղաքներ, որոնց մէջ կինը դեռ պէտք եղած չափով ազատագրուած չէ։ Բայց այն քաղաքներու մէջ, ուր կեանքը աւելի դիւրին է, ժողովուրդը աւելի աչխատասէր է, զգացումները աւելի ուժեղ են, քաղաքական կիրքը աւելի սաստիկ և եռուն է։ —կիները կը մասնակցին լոյն եղանակով մը քաղաքական կեանքին։ Օրինակ Իտալիոյ հիւսիսային քաղաքներու ընկերական, հասարակական և քաղաքական կեանքը չենք կրնար բաղդատել հարաւային Իտալիոյ կարգ մը քաղաքներու կեանքին հետ։ Անոնք ձեռնովն։ Սա իր դիրքին պատճառաւ սպասած է կրել Արեւելքի ազդեցութիւնը։ Այդ քաղաքին կիները կը մշնան փակուած իրենց տուներուն մէջ մինչև իրիկուն։ Ցետոյ իրիկունը դուրս կ'ելլեն զարդարուած, պճնուած, իրենց ամենչեզող հագուստներով և պերճանքի առարկաներով։ Անոնք կը սիրեն թատրոն, սինեմա երթալ։ Կը սիրեն իրիկնային բարեկամական այցելութիւնները փոխադրել։

Նոր բժիշկ, ֆաչականութիւնը չատ բան ըրաւ և կ'ընէ դեռ կնոջ ազատագրութեան համար։ Իտալուհիները եռանախապատրաստ են Մուսօլինիի։ Այսօր, բազմաթիւ իտալուհիներ իրենք իսկ են իրենց ճակատագրին տէրը։ Անոնք իրենք իսկ են որ կ'աչխատին իրենց կեանքը չհեղուլ։ Այսօր կին մը կ'առանչէ այնպիսի օրավարձք մը, որով կարող է ապրիլ դիւրութեամբ և ապրեցնել իր ընտանիքը, զաւակները։ Գարձ աչխատաւորուհի, գործատորուհի մը ամիսը կ'առանչայ 500 իտալ. լիր։ Լաւ արհեստաւորուհի մը՝ ամսական 1000 լիր կը չահի։ Կան իտալուհիներ որոնք ուղղակի կը վարեն բարձր հասոտատութիւններ, գործարաններ և տարին 150, 000 լիր կը չահին։

Մուսօլինին միշտ պաչպանն է իտալացի կնոջ։ Անիկա տնոր բարիքին, վիճակին բարելաւութեանը համար ամէն ինչ կ'ընէ։

Իտալիոյ մէջ այսօր կինը ունի այնպիսի առաւելութիւններ որոնցմէ զուրկ են ֆրանսուհիները և ուրիշ եւրոպական կիները։ Ամուսնութեան մէջ իտալուհին հաւասար իրաւունքներ ունի ամուրտին հետ։ Ամուսին մը չի կրնար իր կնոջ գործակցութիւններուն վրայ քննիչի պաչտօն կատարել։

Գալով անհատական ազատութեան մասին, Իզապէլլան, այս զարգացած իտալուհին, ահա՛ Թէ ի՞նչ կ'ըսէ.

Դժուար է ճչգրիտ սահմանում մը տալ ազատութեան։ Էզօրս նչանաւոր խօսք մը ունի։ Լեզուն Թէ ամենալաւ և Թէ ալ ամենագէշ կողմեր ունի։ Նոյն բանը կարելի է ըսել, ազատութեան մասին։

Շատեր եւրոպայի մէջ դժգոհ են եւ կը քննադատեն որ ֆաչականութիւնը ջնջած է անհատական ազատութեան գրէնքը։

Ի՞նչ պիտի ըլլար ապա ֆաչականութիւնը իր սկզբնական օրերուն մտածէր, եթէ Թոյլ արուէր, որ ամէն մարդ ուզածին պէս խօսէր և գործէր...

Շատ մը երկիրներու մէջ ազատութիւն, սիրելի՛ ազատութիւն կը հաւլովեն, կ'երգեն։ Իրապէս, այդ երկիրներու բնակիչներու մեծ մասը ազա՞տ է արդեօք...ըստ էութեան, պէտք է ըսել, որ ազատ չէ։

Աչխատասէր, գործասէր դասակարգը, Իտալիոյ մէջ, աւելի իր իրաւունքներուն տէրն է, քան եւրոպական չատ մը երկիրներու բանուորութիւնը, աչխատաւորութիւնը։

Ֆաչական կառավարութիւնը ինքն է անձամբ, որ կը պաչպանէ եւ օգնութեան կը հասնի ամէն անգամ աչխատաւորական գասակարգի ամէն մէկ պէտքերուն, պահանջներուն և խնդրանքին։

Գալով բարձր գաղափարական ազատութեան, պէտք է ըսել, որ Մուսօլինի անհատապաչտ մըն է։ Ինքը ուզեր է և եղած է մեծ։ Ուրիշներ կրնա՞ն ըլլալ աւելի մեծ և կարող քան ինք։ Թող ըլլան։ Արգելք մը չունին իրենց առջեւ։

Իզապէլլան այսօրեայ կը լռէ պահ մը։ Անիկա կը մտածէ։ Այդ պահուն տնոր դէմքին արտայայտութիւնը ուժեղ է, հանդարտ և վճիռ։ Գեղեցիկ է անիկա և բիւրեղ նման ատաւոծային արձանի

(Շար. Ա. հմի Ե. սիւնակեն)

Սօքճեպբէեճեան նախածեռնող ոգիին եւ գոյութեան պայքարի միջոցներու մասին իւրացուցած մէկ հասկացողութիւնը ունեցող այս կարիճին նման ուրիշ մէկը չէ ճանչցեր։ Որովհետեւ դեռ չատ քիչ կանգ առած է մեր հետաքրքրութիւնը հերոսներու ներքին աշխարհին ու մտորումներուն վրայ։ Դեռ մեր հայրենակիցներէն չատերու կեանքը անծանօթ է մեզ ներքին փուլերու մէջ։

Եւ յաճախ ինչ յոգնութիւն վճիռներու այդ ցանցին—Յողունք ատիկա պատժութեան, անոր որ դեռ չէ գըրած ու պիտի գրուի՛ ապագային—մինչ այդ, ողջունենք հայ ազատագրութեան պանդխտին ներս փառապանծ մուտքը և՛ Մկրտիչ Սօքնեղբերեաններու և Ծարուքիեն Բասքկէլէնեաններու, որոնց գործը պիտի մնայ կենդանի յիշատակը ապագայ յեղափոխական սերունդներուն համար։

***

Ուրֆայի Հերոսամարտի մէջ Լուքեր պատուաւոր տեղ մը առած է նաև հայ կնոջ։ Ասիկա արդար և մանգամայն գեղեցիկ մտածում մըն է։ Հայ կինը գրեթէ միշտ ալ հայ զազարդու կոգքին եղած է, ամէն անգամ, երբ մեհնիկ է հարկ եղած, երբ ցեղին մարտունակ ոգին երևան հանել ու գոհողութեան օրինակ տալ պէտք է եղած։ Զէյթունը, Վանը, Սասունը հարուստ են կին հերոսուհիներով։

Կովկասը առաքինութիւններու նոյն գծին վրայ կանգնող գաղթարական կիներ հասցուց միշտ։ Բայց ինչ որ ալքի կը զարնէ այս անգամ, փաղանգին քանակն չգեղութիւնն է։

Ահաւասիկ մէկ քանիները, Օր. Խանըմ Ջէյթլեանեան, Օր. Մարիամ Զիլինկիրեան, Տիկ. Սուլթան Սիմեան, Տիկ. Եզիճոբեան Եօթնեղբերեան, Տիկ. Խանում Գօնարեանեան եւն.։

Ուհիմա, երբ իր այնքան հետաքրքրքիր էջերով այս հատորը կը փակեմ, մտածումս կանգ կ'առնէ ճշմարտութեան մը վրայ որ անողոքջէն կը խարտնէ հոգիս։ Յայտարարութիւնն է ամբողջ Ուրֆայի Քուրք հրամանատար արիւնարբու Ֆախրի փաչային. «Ք՛ցի պիտի բլլար մեր (Թուրքերուս) կացութիւնը, եթէ երբեմ հայերը բազմաթիւ Ուրֆաներ ունենային այս պահուս։ (դէպքերու առեն)։

Եթէ երբեք չունենանք Ուրֆաներ՝ մէկ մարդու պէս ապատամբութեան դրօշ բարձրացնող ու ճակատով պատուոտր մահը դիմագրաւող, այսօր ունինք, կամ կը պատրաստուինք ունենալ...

Հարց մըն է ասիկա. որ քաղաքականն մեր տեղատուութեան այս օրերուն հայ զինավար միաքը պէտք է գնէ իր օրակարգի տեղին վրայ։

Այս հատորին ընթերցումը, չինիչ առողջ ոգեւորող միանգամայն պիտի նպաստէ սրտգ եզրակացութիւններու ուղին գտնելու։

Շաբաթներով անքնդհատ թշնամի գնդակներու և ռումբերու տարափին տակ հերոսաբար կռուող ժողովուրդի մը նահատակ գաւակները պիտի ըսեն ձեզի թէ պատուաւոր մահը հազարգամ աւելի կ'արժէ քան աչխարհի քառուղիներուն վրայ թափառական ու այլասերելու վտանգին ենթակայ մեր բորոտ ապրումները...

Ահա ինչ որ կուտայ այս հատորը.ուր անգամ մը գոնէ պիտի չզգի փորձուիլ հեղինակին աչխուժ ոճին մէջ կակծալի արտահոսքեր փնտռելու.

Վ. ԳԷՈՐԳԵԱՆ

(Շար.1) Ա.

ՈՒՄՈՒՅՉՈՒՀԻՆ

Գաղիկներ կան, որոնք իրենց մայրերէն աւելի՛ կը սիրեն իրենց ուսուցչուհին։ Ի հարկէ, փոքրերը չեն մտածեր ուսուցչուհիին ֆիզիքական գեղեցկութեանը վրայ։ Անոնց համար կարևորը հոգեկան գեղեցկութիւնն է։

Ոչ մէկ ուսուցչուհի, որքա՛ն ալ կատարող և գեղեցիկ բլլայ, ի վերջոյ կը ձախողի, եթէ իրեն պակսի հոգիի ազնուութիւնն ու գեղեցկութիւնը։ Եթէ կը պակսի անոր խանդավառանքը, գորով, փափկանկատութիւնն։

Բարոյական դերէն զատ կայ նաև մտաւորական դերը, որը կը կատարէ կատարելապէս ուսուցչուհին։ Այս վերջինն է, որ պիտի սորվեցնէ առաջին անգամ, մանուկին, գրել, կարդալ գծագրել, հաշուել։ Եթէ ուսուցչուհին գիտէ այս բոլորը բացատրել, հասկցնել, ազատ, սիրով, արեգակին լոյսին պէս ժպտուն՝ կը դիմէ ամէն առաւօտ դէպի դասարան։

Անոնք, պզտիկները՝ հպարտ են իրենց առաջին ձանձրութիւններուն, սորված գիտութիւններուն համար։

— Ինչ կ'ըսէ կատուն։

— Կը խմէ...

— Ո՛չ, անիկա կը լակէ։

Փոքրիկը ատ մէկ է հիմա։

— Մայրի՛կ, ինչ կ'ըսէ կատուն երբ իր առջև ջուր (կամ կաթ) դրուած է։

— Կը խմէ։

— Ո՛չ, մայրի՛կ, կատուն կը լակէ։ Այսպէս ըսաւ մեզի դասարանին մէջ, ուրիշը։

Հիմակ ի հարկէ մեր ատրրական դպրոցները չենք կրնար բաղդատել Միջնադարեան, Տէրրոռիկեան դպրոցներուն հետ։ Այդ հին, բարի ժամանակներուն ինչե՛ր կը քաչէին խեղճ աշակերտները՝ ուսուցիչին, պատուելիին ձեռքին տակ։ Ինչ ձեձեր, ինչ ֆալախաններ։ Այն առենուան դպրոցները, վարժատուները մութ զնառննե՛ր էին, բառնե՛ր։

Այս օր, չնորհիւ ուսուցչուհիին, կամ ուսուցչին անձնուիրութեանը, անոր կանոնաւոր ժամի զարգացումին, դպրոցները վերածուած են իմացականաւթեան և քաղցրութեան մէկ մէկ վառարաններ։

Ազգիկներ կամ ժանչեր, վեց տարեկանը լրացուցած են։ Մանկապարտիզանուհին հազար և մէկ նեղութիւններով, չանքերով հիմա փոքրիկը պիտի դրկէ ատրական վարժարան։ Մանկապարտէզին մէջ եթէ փոքրերը սորվեցան քիչ մը տեսնելու և գրելու մէջտեղ, պիտի աւելի և աւելի կարողանան տարրական դպրոցին մէջ յառաջնալ, զարգանալ դիւրաւ։

Անոնք պիտի սորվին, հոն, իրենց նոր մէջավայրին մէջ, գրել, կարդալ, հաշուել։ Ասոնք հիմն իսկ են ատրրական կրթութեան։ Ուսուցչուհին ո՛չ ազմուկով, ո՛չ ալ պոռալով պէտք է աւանդէ այս դասերը փոքրիկներուն։ Հիմա, վերջ պէտք է արուի ձանր պատիժներու։ Դասատուդութեան եղանակն է կարեւորը։ Այն ուսուցչուհին, ո՛րքան ալ զարգացած, խելացի և փորձառու բլլայ, եթէ դաս տալու յատուկ և մասնաւոր ձեւ, մէթոտ չունի, ձախողած է անատրակոյս։ Այսօր, դպրոցներ կան, ուր բոլորովին ատրբեր մէթոտներով կը սորվեցնեն փոքրերուն, կարդալն ու գրելը։ Այդ դպրոցներուն մէջ գրերը կը ճանչնան առաջին անգամ նշաններով, պատկերներով։

***

Եթէ դպրոցը գիշերօթիկ է, ուսուցչուհիին առաջ կը ներկայանան նոր խնդիրներ։ Պէտք է այն ժամանակ փոքրիկները անորմէ նստիլ, քալել, ճաչել, հագուիլ և պահկիլ սորվին։ Նիսա ու կացի խնդիրը խիստ կարեւոր է, կարեւորագոյնն է նոյնիսկ, կեանքի՛ մէջ։ Ուսուցչուհին պէտք է անոնց ո՛չ միայն խոսի բարեկրթութեան, քաղաքավարութեան երէնքներու մասին, այլ եւ ինքը պէտք է ուղղակի իր անձովը, օրինակներովը անոնց առաջնորդ բլլայ։ Նիւ Եորքի հասարակութեան փրոֆեսորները կ'ուզեն գլխի գալ և հասկնալ թէ ո՛րքան ուսկի կայ աչխարհի վրայ,—երկիրներու մէջ, իբր դրամ, իբր գործ և հանքերուն ու ջուրերուն խորերը։

Ամերիկայի գիւտը առաջ

Ենթադրական հաչուով մը անոնք յանգեցան այն եզրակացութեան թէ Քոլոմպոսի Ամերիկան գտնել առջ, գանազան երկիրներու մէջ արտադրուած ոսկիին արժէքը հաւանաբար 1,000,000,000 տոլարէն աւելի չէր։

Ջոյլ վիճակի մէջ այս ոսկին պիտի ներկայացնէր 12′, 7′′ խորանարդ ոտք մարմին մը։

Ամերիկայի գիւտէն ետք

Ամերիկայի կիսէն ետք արտադրուած է 1,100,000,000՝ քրոյ աունս (ոսկի) գուտ ոսկի։ Այս ոսկիին արժէքն է 23 000 000 000 տոլար։ Ջոյլ վիճակի մէջ այս ոսկին պիտի ներկայացնէր 39′ 11′′ խորանարդ ոտք ձոյլ մարմին մը։

Աչխարհի ոսկի դրամը

Աչխարհի մէջ մօտ 580,000,000 քրոյ աունս ոսկի յատկացուած է առևտրական փոխանցումներու, ձոյլ քէ դրամի ձևով։ Այս ոսկիին արժէքը կը հասնի 12,000,000,000 տոլարի։ Ջոյլ վիճակի մէջ պիտի գրաւէ 32′ 4′′ խորանարդ ոտք տարածութիւն։

Ամերիկայի ոսկեդրամի ֆաճակը

Միայն Մ. Նահանգներու մէջ կայ 4,045,000 000 արժողութեամբ ոսկի, որ յատկացուած է դրամական նպատակներու, դրամի ձեւով կամ ձուլուած։ Ամերիկա աչխարհի դրամին մարդոյ քանակին 33.6 0 | 0ը կը կազմէ, և կը գրաւէ 22 խորանարդ ոտք տեղ։

Զարդերու եւ սամմներու ոսկին

Զանազան երկիրներու գարդերու և սամմներու համար գործածուած ոսկիին ընդհ. քանակը կը հաչուուի 150,000,000 քրոյ աունս, 3,000,000,000 տոլարի արժէքով, որ կը գրաւէ 20′ 3′′ խորանարդ ոտք տեղ։

Թագնուած ոսկին

Հնդկաստանի և արեւել. այլ երկիրներու մէջ, գանազան անհատներու մօտ եւ հաստատութեանց մէջ թագնուած ոսկիի քանակութիւնը կը հաչուուի աչխարհի ոսկիի քանակութեան 150,000,000 քրոյ աունս, 3,000,000,000 տոլարի արժէքով, եւ 20′ 3′′ խոր. ոտք տարածութեամբ։

Մնացեալը

Ամերիկայի կիսէն ի վեր գտնուած ոսկիի ընդհ. քանակութենէն մօտաւորապէս 4,500,000,000 տոլարի արժէք ներկայացնող ոսկի կորսուած է կամ գործածուած, եւ այսօր կարելի չէ գտնել զայն։ Այս ոսկիի ծանրութիւնն է 220,000,000 աունս, իսկ տարածութիւնը՝ 23′ և 2′′ խոր. ոտք։

Հանգերու մէջ մնացածը

Հանքարաններու հաչուով աչխարհի հանքերուն մէջ տակաւին կը գտնուի 400 000,000 աունս ոսկի, որ կ'արժէ 8,300,000,000 տոլար և կը գրաւէ 28′, 5′′ խորանարդ տարածութիւն։

Այս քանակին մէջ կը գտնուի միայն այն ոսկին, զոր կարելի է տրամահանել չհարթեր կերպով։ Շատ հանքեր կան, որ ոսկի ունին, բայց այնքան քիչ հարաբերութեամբ, որ չ'արժեր զանոնք փորել։

Ծովերու ոսկին

Աչխարհի ոսկիին մեծագոյն մասը,

Արդեօք միւս ուսուցիչներուն ալ նման վճարուելիք պիտի ըլլան։ Հիանա՛լի համբայ։

Այս՛ Հոկտեմբերները պիտի աչխատին ուրեմն մասաղ սերունդի հայեցի դաստիարակութեան։ Երա՛լի «Հոգւով աղքատներուն»։

ՈՐՔԱ՞Ն ՈՍԿԻ ԿԱՅ ԱՇԽԱՐՀԻ ՎՐԱՅ

Ոսկիի մասին վերջերս ցոյց արուած անհնարինթաց հետաքրքրութիւնը—պատութեանց, պանքաներու կողմէ—մղեց Նիւ Եորքի համալսարանի փրոֆեսորները գլուխ գլխի գալու և հաչուելու թէ ո՛րքան ոսկի կայ աչխարհի վրայ,—երկիրներու մէջ, իբր դրամ, իբր գործ և հանքերուն ու ջուրերուն խորերը։

Այն տեղ՝ ուր ցուցահանդէսը հաստատուեցաւ, մի քանի տարիներ առաջ, 25 ոտք յուրի տակ կը գտնուէր Ջորջտաուն չատ չուտով եւ հոն հիմա կեդրոնացած են երեսուն հսկայ չէնքեր, գիտութեան, հաղորդակցութեան ու երկրագործութեան նուիրուած։

Ցուցահանդէսին ամենագեղեցիկ եւ ամենագործնական կերպարանքը լոյսի եւ գոյներու գործածութիւնն է։ Բոլոր չէնքերը լոյսի հեղեղի մը մէջ կը լողան։ Լոյսի ջրվէժներ, բոցերու սիւներ եւ գոյներու հեղեղներ կը կազմեն ատաւծացումը մարդու յատկութեան։ Այս յատկութեան գոյացութեան համար հոն մէկեռուած են վերջին հարիւրամեակի գիտութեան հրաչալիքները։

սակայն, կը գտնուի աչխարհի եօթը ծովերուն մէջ։ Ծովերու ոսկիի քանակութիւնն ալ կը տարբերի տեղ տեղ։

«Ծովերու ոսկին քանակր, կ'ըսեն Նիւ Եորքի համալսարանի փրոֆեսորները, կարելի չէ ճշդել քանակական հաչիւներով, որովհետեւ ծովի ջուրերու պարունակած ոսկին կը տարբերի տեղ տեղ՝ ովկիանոսներու մէջ և ամբողջական ուսումնասիրութիւն մը ասկէ առ կատարուած չէ։

«Նուազագոյն հաչիւ մը, հիմնուած ձեռքի տակ գտնուած փաստերու և այն ենթադրութեան վրայ թէ ծովուն ջուրի իւրաքանչիւր մռնոյին մէջ կը գտնուի 2 | 10 ցորեն ոսկի. ցոյց կուտայ թէ՝ աչխարհի ովկիանոսներու ջուրերուն մէջ կը գտնուի առ նուազն 50,000,000,000 քրոյ աունս ոսկի, ինչ որ 50,000 անգամ աւելի է քան Ամերիկայի գիւտէն ի վեր արտադրուած ոսկին։ Այս ոսկիին արժէքն է 1,000,000,000,000,000, և ձոյլ վիճակի մէջ պիտի գրաւէր 729 խորանարդ ոտք տարածութիւն»

ՇԻՔԱԿՈՅԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԸ

«Կենդանի հաղորդակցութիւն մը», այս պիտի բլլար ամենաճչգրիտ բնորոգումը Շիքագոյի հանրաչխարհային ցուցահանդէսին, որ կազմակերպուեցաւ ներկայացնելու համար գարուս մը յառաջդիմութիւնը, ամերիկեան ժողովուրդին եւ համայն աչխարհին։

Այն տեղ՝ ուր ցուցահանդէսը հաստատուեցաւ, մի քանի տարիներ առաջ, 25 ոտք յուրի տակ կը գտնուէր։ Ջորջտաուն չատ չուտով եւ հոն հիմա կեդրոնացած են երեսուն հսկայ չէնքեր, գիտութեան, հաղորդակցութեան ու երկրագործութեան նուիրուած։

Ցուցահանդէսին ամենագեղեցիկ եւ ամենագործնական կերպարանքը լոյսի եւ գոյներու գործածութիւնն է։ Բոլոր չէնքերը լոյսի հեղեղի մը մէջ կը լողան։ Լոյսի ջրվէժներ, բոցերու սիւներ եւ գոյներու հեղեղներ կը կազմեն ատաւծացումը մարդու յատկութեան։ Այս յատկութեան գոյացութեան համար հոն մէկեռուած են վերջին հարիւրամեակի գիտութեան հրաչալիքները։

«Ծովերու ոսկին քանակր, կ'ըսեն Նիւ Եորքի համալսարանի փրոֆեսորները, կարելի չէ ճշդել քանակական հաչիւներով, որովհետեւ ծովի ջուրերու պարունակած ոսկին կը տարբերի տեղ տեղ՝ ովկիանոսներու մէջ և ամբողջական ուսումնասիրութիւն մը ասկէ առ կատարուած չէ։

«Նուազագոյն հաչիւ մը, հիմնուած ձեռքի տակ գտնուած փաստերու և այն ենթադրութեան վրայ թէ՝ ծովուն ջուրի իւրաքանչիւր մռնոյին մէջ կը գտնուի 2 | 10 ցորեն ոսկի. ցոյց կուտայ թէ՝ աչխարհի ովկիանոսներու ջուրերուն մէջ կը գտնուի առ նուազն 50,000,000,000 քրոյ աունս ոսկի, ինչ որ 50,000 անգամ աւելի է քան Ամերիկայի գիւտէն ի վեր արտադրուած ոսկին։ Այս ոսկիին արժէքն է 1,000,000,000,000,000, և ձոյլ վիճակի մէջ պիտի գրաւէր 729 խորանարդ ոտք տարածութիւն»

ՀԱՅԵՐԸ ՇԻՔԱԿՈՅԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԻՆ ՄԷՋ

Սուրսագիմաբեակ մեր ազգայիններէն, բժիկ Քհօթահիացի պ. Խաչիք Յովհաննէսեան, որուն յախճապակիի գործատուները իր առատրութիւններով մեծ համբաւ ծանած եւ Ֆրանսայի վերջին ցուցահանդեսէն վկայագրով մը գնահատուած եր, կը տեղեկացնէ որ իր անդրանիկ գաւակը, Էմճամճեակեն յախճեղկէն առարկաներով, դրկած է Շիքակօ, մասնակցելու համար տեղւոյն տիեզերական ցուցահանդեսին։

Օրինակի համար. կայ ծառ մը որ կը յիշեցնէ մեր աչքերուն առջեւ։ Կ'ակսի իբրեւ փոքրիկ ծառ մը երկու մէթր բարձրութեամբ, եւ ամէն 75 երկվայրկեան կը ցուցադրէ միևնոյն աճումը—աճիլ, ձիլ, պտղաբերել։ Ուրիշ գիտական հրաչք մըն է թափանցիկ մարդը։ Հակառակ մարդկային մարմին մը, որուն մէջ կը տեսնուի կմախքը, ջղային, չրնչային, մաչին եւ այլ գրութիւնները։ Այլեւս պարզ աչքով կը տեսնէ մարդկային մարմնի բոլոր գործողութիւնները, ինչպէս պիտի տեսնէր X ճառագայթներու միջոցաւ։

Հաղորդակցութեան ճիւղը հատատուած է հսկայ չէնքի մը մէջ, արդիական ոճով, առանց ոեչ պատուհանի։ Ասոր փոխարէն է «բլանէթարկում»ը որ ուրիշ չէնքերու հետ, 20 միլիոն տոլարի արժէքով, պիտի մնայ իբր յիշատակ ցուցահանդէսէն։ Հաղորդակցութեան ճիւղին մէջ կայ նաև ամենագործնական չէնքերէն մէկը՝ որ տեսնուած րլլայ ցարդ—«ճամբորդութեան և հաղորդակցութեան կամարը»։ Այս ճիւղին չէնքերը կը գրաւեն 75 տդրէվայի հողատարածը։ Այս կամարը առաջին չէնքն է որ չինուեցաւ կախեալ կամուրջի ձեւռով։ 310 մէթրի ներքին արտատածի մը ունի, առանց ոեչ սիւնի, երդիքը կախուած է հսկայ չուարակներէ, կը կոչուի, «կամարը որ կը չնչէ», որովհետեւ կը մեծնայ ու կը պզտիկնայ օդին փոփոխութեան համաձայն։ Այս կամարը կը պարուն կէ ամբողջ պատուհանները մէջտեղ, եւ անկորուստ պահելով իրեն ատանդուած եւ վսասուած Աթոռին հոգեւոր իրաւունքները տուեալ պայմաններու մէջ։

Խորին գոհունակութեամբ կը յայտարարենք նաեւ թէ այս առիթով Լիբանանու Հանրապետութեան Վսեմ. Նախագահ, մեհեկալ պիտի բլլայ օծորհանորելու համար Ն. Ս. Օծութեան մատուցած ծառայութիւնը, իր ժողովուրդին հետ, կազմակերպեալ Կաթողիկոսարանով, Թեմերով, Դպրոցներով եւ Եկեղեցիներով։

Մեր ժողովրդեան համար շատ յարմար է որ Կիրակի առտու մեհեկալ բլլան ժամերգութեանց եւ պատարագին, եւ յայտնեն իրենց յարգանքին հաւատացիր Աչխատ. Հայրապետին։

Ա Ղ Օ Թ Ա Ր Ա Ր

1933 Յունիս 12 ԲՈՒԶԳԷՆ ԱՒՈՒԱԿԵԱՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԿԻԼԻԿԻՈՑ

Աթթիլիա (Կ ն ի f)

ՀԱՅ ԿՐԹ. ԵՒ ՀՐՏԿ. ՀԱՄԱԶԳ. ԸՆԿ.

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Տեղի կ'ունենայ Յունիս 17, Շաբաթ գիշեր, ձեմարանի սրահներուն մէջ, ժամը 9.30ին մինչեւ առաւօտ։

Սրահը եւ կից սենեակները օժտուած պիտի բլլան հովահարներով։ Պիտի գործածուի նաեւ դուրսի մեծ պատզամիր։

Ձոխ պիւֆէ, բնեիր ճաշ, մեծերիմ օրացանկ, խօթիլեաններ եւ անակնկալներ։

ՄՈՒՏՔ.— Ջոյզ՝ 60 Ս. Դ., Առանձին՝ 40 Ս. Դ.։

Ապահովեցէք Ձեր տոմսերը։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Ի գիտութիւն մեր սիրելի ժողովուրդին կը յայտարարենք թէ այս Կիրակի առաւօտ, Յունիս 18, Ն. Ս. Օծութիւն Վեհ. Սահակ Ս. Հայրապետի Կաթողիկոսութեան երեսնամեայ տարեդարձը տօնելու համար հանդիսաւոր ժամերգութիւն պիտի կատարուի Կաթողիկոսարանին եկեղեցւոյն մէջ, եւ Ս. Պատարագը պիտի մատուցանէ Մեծին Լիբանանու Կող-Փոխանորդ Գեր. Տ. Եղիսէ Արեպ. Կարապետ։

Ս. Պատարագի ընթացքին պիտի կատարուի նաեւ Հոգեհանգստեան պատարագ ի յիշատակ հանգուցեալ Կաթողիկոսացն Ամենայն Հայոց եւ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ, ինչպես նաեւ Սրուսադէմի եւ Կ. Պոլսի հանգուցեալ Պատրիարգաց եւ բարեմտգործութիւններ պիտի բլլան անոնց այսօրուան Յանգստեան արեւատատութեան եւ յաղողութեան համար։

Գերութ եւ օրջակայից Հայատատեանայց Սկեղեցւոյ զաւակներուն համար բարեպաշտիկ պատեհութիւն մըն է այս հանդիսը, առատ յոյսերու իրենց որդիական երախտագիտութիւնը եւ ծնորհակալութիւնը Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Ծերունազարդ Հայրապետ, Տ. Տ. Սահակ Բ. Կաթողիկոսին, որ հետեւն տարիներէ ի վեր կը կրէ ծանր պատատնին լուծը, իր սիրելի ժողովուրդին հետ խոնելով բարի եւ աղթատատ ժամանակներու պատմական պատահարներու մէջտեղ, եւ անկորուստ պահելով իրեն աւանդուած եւ վսասհուած Աթոռին հոգեւոր իրաւունքները տուեալ պայմաններու մէջ։

Խորին գոհունակութեամբ կը յայտարարենք նաեւ թէ այս առիթով Լիբանանու Հանրապետութեան Վսեմ. Նախագահ, մեհեկալ պիտի բլլայ ծնորհաւորելու համար Ն. Ս. Օծութեան մատուցած ծառայութիւնը, իր ժողովուրդին հետ, կազմակերպեալ Կաթողիկոսարանով, Թեմերով, Դպրոցներով եւ Եկեղեցիներով։

Մեր ժողովրդեան համար շատ յարմար է որ Կիրակի առտու մեհեկալ բլլան ժամերգութեանց եւ պատարագին, եւ յայտնեն իրենց յարգանքին հաւատատիր Աչխատ. Հայրապետին։

Ա Ղ Օ Թ Ա Ր Ա Ր

1933 Յունիս 12 ԲՈՒԶԳԷՆ ԱՒՈՒԱԿԵԱՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԿԻԼԻԿԻՈՑ

Աթթիլիա (Կ ն ի f)

ՀԱՅ ԿՐԹ. ԵՒ ՀՐՏԿ. ՀԱՄԱԶԳ. ԸՆԿ.

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Տեղի կ'ունենայ Յունիս 17, Շաբաթ գիշեր, ձեմարանի սրահներուն մէջ, ժամը 9.30ին մինչեւ առաւօտ։

Սրահը եւ կից սենեակները օժտուած պիտի բլլան հովահարներով։ Պիտի գործածուի նաեւ դուրսի մեծ պատզամիր։

Ձոխ պիւֆէ, բնեիր ճաշ, մեծերիմ օրացանկ, խօթիլեաններ եւ անակնկալներ։

ՄՈՒՏՔ.— Ջոյզ՝ 60 Ս. Դ., Առանձին՝ 40 Ս. Դ.։

Ապահովեցէք Ձեր տոմսերը։

ՔՔԳՔՔԿԻ ՊԱՏՄՈՒԱԾՔՆԵՐԸ

ՍՊԻՏԱԿ ԳԻՇԵՐՆԵՐ

ՅՈՍՏՈՑԵՎ.ՍՓԻ Թարգմ. ԱՐՏԱԿ

Ու երջանկութիւն չէ՞ր իրեն համար
Ապրիլ լոկ մէկ վայրկեան
Մրեմուրեանը մէջ հու սրտին։
Իվ. ԹՈՒՐԿԸՆԷՖ

ԱՌԱՋԻՆ ԳԻՇԵՐ·

Հրաչալի էր գիչերը,— մէկը այն գիչերներէն զոր միայն մեր երիտասարդութեան առեն ճանչցած ենք, սիրելի ընթերցող։ Երկնակամար մը այնքա՜ն աստղաւէտ, այնքա՜ն անգոյր, զոր դիտելով մարդ կը հարցնէ ակամայ ինքնիրեն. «այսքա՜ն ցեղեցիկ երկինքին ներքեւ չգոյութիւն ունենալ իրապէ՞»։ Ու այդ մտածումին մէջ պատանի մտածում մըն է, ընթերցող սիրելի, ամենէն անմեղ պատանեութեան։ Որքա՜ն կը մաղթէի որ երկար առեն պատանի մնար սիրտդ։

Յորհելով «էար»երուն, մտածեցի ոչ առանց հաճոյքի, այն կերպին վրայ որ գործածած էի քիչ առաջ աւտրտող օրը։ Առաւօտուն կանուխ ցաւ ս'ունէի ատրբէն, ինծի կը թուէր թէ մարդիկն ատրդոյ կը խաւսփէին ինձմէ կը լռեքէին, մինակ կը ձգէին զիս։ Թէև իրաւունք պիտի ունենաք ինծի հարցնելով թէ ո՞վ է այդ մատրդոյ մարդիկ»։ Որովհետեւ, ուր ատրի է Բլէքբըպուրկ կ'ապրիմ ու տակաւին չյաջողեցայ բարեկամ մը ունենալ։ Բայց ի՞նչ կ'արժէ բարեկամ մը։ Իմ բարեկամս հազիւ Բլէքբըպուրկն է, Ու եթէ այդ առաւօտ ինձ կը թուէր թէ համբրդին ատրդոյ» գիս կը լքէին, սա՛ պատճառով էր որ հոն Բլէքբըպուրկ ատրտոնոց կ'ներքնար։ կը սարսափիի առանձին մնալու գաղափարէն։ Արդէն երեք օր է այդ սարսափը կը ծլէր ներսս ու անկարող էի բացատրել զայն ես ինծի, ու երեք օր է կը դեզերվի քաղաքին մէջը, խորապէս արատուտ, առանց բան մը ըմբռնելու մէջս անցած դարձածէն։ Նկվսքիի մէջ, Հանրային Պարտէզին ներս, քարափներուն վրա, ոչ մէկ ծանօթ դէմք։ Անդուլ զան եմ որ այսծանօթ դեմfbrեն՛չ մէկը գիս կը ճանչայ, բայց ե՜ս, ես կը ճանչնամ բոլորը և ամէն մէկը առանձին առանձին, ուսումնասիրած եմ ես այդ դիմագիծերը, կրնամ անոնց վրայ կարդալ իրենց ցաւերն ու հրճուանքները, ու ժամնակից կ'ըլլամ անոնց։ Մերթ բարեկամութեամբ մը կապուելայ (կամ գոնէ այդպէս ըլլար, որովհետեւ երբեք չեմսեցնանք իրարու), կարճատեակ ծերուհիի մը հետ որուն գրեթէ ամէն օր կը հանդիպէի, որոշ ժամ մը, Քանթաքայի վրայ։ Գատկատեւի կարճատեակ ծերուհի մը ինքն իր հետ վիճաբանելով զբաղած մէչտ ձախ ձեռքն անդադար չարժելով եւ աչքին մէջ՝ երկար զատազան մը ոսկեզուխս։ Եթէ ուշ բլլար ժամուն մօնթանքա երթալուս արգելք հանդիսանար, կը ատգնապէի, կ'ըսէի ես ինծի. «ձերուկս կը ձանձրանայ հիմա»։ Ու զօրաւոր կերպով կը փոխձակինք զիրար բարեւել, մանաւանդ երբ երկուքս ալ լատգոյն տրամադրութիւններու մէջ գտնուէինք։ Շատ չ'եղաւ դեռ երկու օր անցուցած էինք առանձ զիրար տեսնելու երկուքս ալ միատին մէնայն չարժումը ըրինք մեր ձեռքը գլխարկին առնելու համար։ Բայց՝ ճիշտ ժամանակին յիչեցինք թէ զիրար չենք ճանչնար ու լոկ համակրութիւ հայեացք մը փոխանակեցինք։

Շէնքերուն հետ ալ չատ լաւ եմ։ Երբ ես կ'անցնիմ, ամէն մէկը կը վազէ գիս դիմաւորելու, իր բոլոր պատուհաններով ինծի կը նայի եւ կ'ըսէ. «բարի լո՛յս, ինչպէս ես։ Ես, փոքր Աատուեայ լաւ եմ։ Մայիսին, նոր յարկ մըն ալ պիտի աւելցնեն վրաս»։ Եւ կամ... Առողջութիւնդ ինչպէս։ վազը գիս պիտի նորոգեն... Ու կամ... Ինչ ուշաց հրկիզուէի։ Աատուա՜ծ իմ, ո՛րքան վախցայ» եւ այլն։ Արդէն, բոլորն ալ հետաստրապէս չեմ սիրեր։ Նախամեծարանքներս ունիմ։ Մեծ բարեկամներուս չարքէն, դիտեմ որ մէկը, այս ամառ, ճարտարապետէն պիտի դարմանուի՝ անատրակոյս ամէն օր պիտի գամ տեսնելու թէ գոյն լաւ կը խնամե՞ն, քանզի այս բժիչկները չկա՜ն... Աատուած ազատ քեզ, բարեկա՛մ։

Բայց պիտի չմոռնամ երբեք այն պատահարը զոր ունեցայ մեղմ վարդագոյն չատ փոքրիկ չէնքի մը հետ. չատ փոքրիկ չէնք մը քարուկիր ու ինծի այնքան խանդաղատանքով կը նայէր, ու իր խեղճ եւ խարխուլ դրացիներուն հանդէպ այնքան ակներեւ արհամարհանք մ'ունէր որ ամէն հեղ քովէն անցնելուս կ'ուրախանայի։ Օր մը, իմ խեղճ բարեկամս բաւ, անբացատրելի արաւծութեամբ մը... Զիս դեղի՞ պիտի ներկեն։ Աւազակնե՞ր, բարբարոսնե՞ր։ Ոչ մէկ բան կը խնայեն, ո՛չ սիւները, ո՛չ բարաւծութիւնը... «Ու յիրաւի, բարեկամս կիսարոնի պէս դեղնցաւ։ կարծէք ժանգը մարմնոյն վրայ տարածուէր։ Ալ զայն երբեմ տեսնելու քաջութիւն չունեցայ։ դեղեցիկ դէմքն այդպէս ագեղցա՜ծ, իմ խեղճ բարեկամս Սրկնային կայարութեան գոյներով ներկուած...։

Կը հասկնաս այժմ, ընթերցո՛ղ, թէ ես ինչպէս Բլէքբըպուրկն ատրդոյ կը ճանչնամ։

Քեզի բացատրեցի արդէն խաւրքի այդ երեք օրերը, զորս անցուցած էի փ տեսելով պատճառները՝ մտային այն եզական կացութեան որուն մէջ կը գտնուէի։ Ո՛չ մէկ տեղ ինքզինքս լաւ կ'զգայի, ո՛չ փողոցը, ո՛չ տաւ ը։ Ի՞նչ կը պակսի ինծի, մտածեցի։ ինչո՞ւ այսքան վրդոված եմ։ Ու կը զբոսնայի նկատելով, առաջին անգամ, սենեակիս ծբխած որմնադրն եւ առատ դղին տգեղութիւնը ուր առաւրուին սարդի ոտայիններ կը մշակէր մեծ յամրութեամբ։

(1) (Շար.)

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆԻ ՏՆՏԵՍ. ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ

Ֆրանս. պատուիրակութիւնը Լոնտոն հասած

Փարիզ 12 յունիս.— Վարչապետ պ. Տալատիէի նախագահութեամբ կազմուած Ֆրանս.-պատուիրակութիւնը երէկ կէսօրին դէպի Անգլիա ճամբայ ելաւ։

Միջազգ. Աշխատանքի Համագումարին մէջ

Ժընեւ 12 յունիս.— Աշխատանքի Միջազգ. Խորհրդաժողովը բանածեւ մը քուէարկելով՝ Լոնտոնի համաժողովին ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ՝ համաշխարհային տագնապին վերջապէս դարման մը բերելու անհրաժեշտութեան վրայ։

Բամպակի խորհրդաժողովին ցանկութիւնը

Պրահա 12 յունիս.— Բամպակի Միջազգ. համագումարը բանածեւ մը քուէարկելով՝ Լոնտոնի Համաշխարհ. Տնտես. Խորհրդաժողովին ուշադրութեան կը յանձնէ նախանիւթերու եւ արդիւնաբերութեանց գիներու բարձրացումին եւ աշխարհի դրամներուն կայունացման ստիպողական անհրաժեշտութիւնը։

Պ. Ռուզվէլթի կարծիքը

Ուաշինկթըն 12 յունիս.— Պ. Ռուզվէլթ հրաժարած է Լոնտոնի Խորհրդաժողովին մէջ առեւտրական մասնաւոր դաշինքներ կարնալ կնքելու համար Ամերիկ. քննկրկէչն իր պահանջած իրաւասութենէն։

Դալով պատերազմ. պարտքերու հարցին, պ. Ռուզվէլթ տրամադիր է 15 յունիսի վճարումին ի հաշիւ մասնավճարներ բղխելու։

Ֆրանս. պատուիրակութեան կազմութիւնը

Փարիզ 12 յունիս.— Լոնտոնի Տնտես. Խորհրդաժողովին մօտ Ֆրանս. պատուիրակութեան մաս կազմող փորձագէտներու պաշտօնական ցանկը կը բաղկանայ հետեւեալ անձնաւորութիւններէ. Ֆրանս. Դրամատան կառավարիչ պ. Մօրէ, փոխ կառավարիչ պ. Բիւէ, որ այժմ անհանգիստ բլլալով, վերջէն պիտի երթայ Լոնտոն, պահեստներու գործառնութեանց տնօրէն, պ. Փառմանթիէ, փոխ կառավարիչ պ. Ֆուանիէ, ելմտ. նախարարութեան դիւանի պետ՝ պ. Տըպուազանէէ, պահեստի գործառնութեան փոխ տնօրէն՝ պ. Պիզս եւ Լոնտոնի ելմտ. կցորդ պ. Բիւէթ։

Լոնտոն 12 յունիս.— Ֆրանս. դրամատան ներկայացուցիչները անգլ. դրամատուն գացին, խօսակցելու համար Ֆիտըրրլ Բիզըրվ Պանքի վարավարիչին եւ պատուիրակին հետ։

ԶՈՐՍԵՐՈՒ ԴԱՇԻՆՔԻՆ ՇՈՒՐՋ

Գերման ազգայնականներուն գէշ *Տրամադրութիւնը*

Գերլին 12 յունիս.— Շատ գէշ ազդած է գերման ազգայնականներուն վրայ Ֆրանս. խորհրդարանին առջեւ, Զորսերու դաշինքին առթիւ պ. Տալատիէի ըրած յայտարարութիւնները։ Բայխ պաշտօն. օրկաններէն մին կը յայտարարէ թէ Ֆրանսայի վարչապետը իր շնորհակալութիւնները յայտնեց իտալ.-կառավարութեան, բանակցութիւններուն յարդ ելլելին ի նպաստ թափած ջանքերուն համար։ Անգլիա եւս, կը շարունակէ նոյն թերթը, մասնաւոր շնորհակալութիւններու արժանացաւ։ Միայն Գերմանիոյ անունն է որ չյիշուեցաւ։ Այս պարագան այնքան աւելի անհասկնալի կը թուի մանաւանդ որ պ. Մուսոլինի ծերակոյտի առջեւ արտասանած ճառին մէջ, խոստովանեցաւ թէ Գերմանիա կը ցանկայ խաղաղութեան եւ միջազգ. աշխատակցութեան։

Փարիզ 12 յունիս.— Ծերակոյտի ելմտ. յանձնախումբը ղեկուցեցաւ Զորսերու դաշինքով։

Իտալական եւ Լեհական կարծիքները

Հռոմ 12 յունիս.— Զորսերու դաշինքին յատուկ Ֆրանս. խորհրդարանի վերջնական քուէարկութեան արդիւնքը իտալ. մամուլին կողմէ կը մեկնաբանուի իբրեւ առողջ հասկացողութեան արտայայտութիւն մը եւ կը մաղթեն ոչ. Զորսերու դաշինքը առաջին քայլը եղած ըլլայ Ֆրանկիտալ. յարաբերութենէն զարգացումի ճամբուն վրայ։

Վարշաւա 12 յունիս.— «Փաթ» գործակալութիւնը, հրատարակելով Լեհաստանի Արտ. գործոց նախարարին յայտարարութիւնները, կը ճշտէ թէ Լեհաստան ինքզինք յանձնառու չի նկատեր Զորսերու դաշինքին մէջ իր պարագաներուն հետ առնչութիւն ունեցող որոշումներուն դէմ։

Չինաբափութեան խորհրդաժողովը

Պարտադիր աշխատանքին դէմ

Ժընեւ 12 յունիս.— Չինաբափութեան խորհրդաժողովի պարտաւոր ուժերու քէֆիֆական կոմիտէն, 4ի դէմ 12 ձայնով նպաստաւոր արտայայտուեցաւ՝ կարճ զինուորական սպառազինութեան սպիտակ ստիպողական աշխատանքին ծառայութեան աւելցնելիքն։

Պատերազմ. պարտքերը

Յունիս 15ի մասնավճարին շուրջ

Լոնտոն 12 յունիս.— Կը կարծուի թէ երկուշաբթի օր համայնքներուն առջեւ պ. Չեմպրլէյնի յայտարարութիւններ պիտի ընէ 15 յունիսի մասնավճարին մասին։ Բազմաթիւ երեսփոխաններ առաջնագրուած են նոյն նիստին մէջ լուսաբանութիւններ պիտի պահանջեն։

Ուաշինկթըն 12 յունիս.— Սըր Լիճսէյ երէկ գիշեր ճախագահ Ռուզվէլթին հաղորդեց անգլ. կառավարութեան մտադրութիւնը, 15 յունիսի մասնավճարի մասին։ Կը կարծուի թէ պարտերը վերաքննութեան առաջարկութեանց հարց մը չկայ։ Անգլիա իբրեւ 15 յունիսի մասնավճար ունեցած 76 միլիոն տոլարի պարտքէն պիտի վճարէ միայն 4 կամ 5 միլիոն տոլար, ան ալ իր բարեկամեցողութիւնը ցոյց տալու համար։ Իտալիա եւս պիտի հետեւի Անգլիոյ օրինակին։

Անգլ. մօրաթօրիօմը

Լոնտոն 12 յունիս.— 1932 դեկտեմբերին բռնած պահ, անգլ. կառավարութիւնը մօրաթօրիօմ մը պիտի յայտարարէ Մ. Նահանգներուն։ Ըստ «Տէյլի Մէյլ»ի, բրիտ. կառավարութիւնը Ուաշինկթընին պիտի առաջարկէ 2 միլիոն սթերլինի վճարում մը։ Հակառակ դանիին մեծամասնութեան կարծիքին, Դանձային Վարչութիւնը մտադիր է 15 յունիսին վճարում մը կատարելու։

Ֆրանսացի, անգլիացի եւ ամերիկացի փորձագէտներ ներկայիս կը խորհրդակցին դրամական հարցերուն շուրջ։

Սպանիական տագնապը

Մադրիտ 12 յունիս.— Ընտրավարական կուսակցութիւնը ժողով գումարելով քննեց դաշիները կազմելու համար հաւր. նախագահին կողմէ իրեն եղած առաջարկը, որ վերջնականապէս մերժուեցաւ։

Անգլ.-Եգիպտոս. յարաբերութիւնները

Գօմպայ 12 յունիս.— Ըստ Գօմպայի նախնական հիւպատոսի կարծիքին, նախ փոնական հիւսուածեղէնի վրայ կատարուած մախսային սակերու յաւելումը պիտի վճասէ անգլ.-եգիպտոնական դիւանագիտական յարաբերութեանց։ Բնական նախնական հիւպատոսը մէջ սկսած է կազմակերպուիլ ընդհանուր անգոս բամպակին դէմ պոյքոթաժը սակայն ըստ բանիմաց մասնագէտներու կարծիքին, այդ պայմարը երկար չպիտի կրնայ տեւել, քանի որ, ամերիկեան բամպակը աւելի սուղ բլլալուն, ձախոն չի կրնար ուրիշ տեղէն ճարել իրեն անհրաժեշտ բամպակը։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԳԱՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

Քաղաքեան Խորհուրդոյ նախաձեռնութեամբ կազմակերպուած երգանուագահանդէսը 10 Յունիս Շաբաթ օր տեղի ունեցաւ Հայ Բողոքականաց Ժողովատան հին մէջ։

Ղեկավար պր. Գր. Յակոբեան պէտք եղած ուշադրութիւնը չէր նուիրած յանուագները կատարուած պատասխանութեանը մէջ։

Շատ յարգ հին բոլոր նուագողները եւ քէ Էօրէֆիէի Հայ Ազգ. վարժարանի երգչախումբը։

Ի նպաստ որբ եւ չխնամ տղայոց որուած երգահանդէսին ցաւալի է րսել թէ սակաւ մարդիկ չեն, իրենց մէջը կան ազգայինը գործերու ղեկավար բլլալու յանկութիւնը ունեցող ձանօթ դէմքեր եւս. երբ կրթական գործի հանդէպ կը զգուիցին էար անհարբեր եւ նոյն իսկ հեգնող եւ ատոր դանեկան մ'իսկ գոհողութիւն ընել չուզող, խորհինք թէ ո՞ւր հասած է մեր բարոյականութեան չափը։

Գ. Գուսուլեան Սւրոպական-Հայկական, մանր-ուսմունքի կոչուած եւ Նշմարիտ ձայնագրութեանց ծագման եւ գործունէութեան հակիրճ պատմականն բրաւ եւ խօսեցաւ երաժշտութեան մասին։

Հանդէսի նախագահ Կարօեան Սրբազան 11 Յունիս Կիր. տեղի ունենալիք հանմերգի ձախողման եւ տարուած ախտանանիներու մասին խօսեցաւ եւ կրթական գործին հանդէպ ծնողներու անտարբերութեան վրայ ծանրացաւ։

ՀԱՆԴԻՍԱԿԱՆ ՄԸ

Հ Ա Ն Դ Է Ս

Հայաբնեի Հայ Ազգ. Մանկապարտէզի փորիկներուն ամավերջի հանդէսը տեղի ունեցաւ 11 Յունիս Կիր. օր։

Գարեր, երգեր, արտասանութիւններ եւ մարգանիմ բոլորն ալ անցան յաչող։ Տարուած ախտանանիք գնահատելի էր։

Օրուան նախագահը Գ. Գուսուլեան խօսեցաւ մայրական դպրոցներու կատարելիք մեծ դերի եւ ծնողքներու հայ ազգային վարժարաններու հանդէպ ունեցած պարտականութեանց մասին։ Կատարեց հանգանակութիւն մը, գոյացաւ մօտ 27 Ս. ոսկի։

Ժողովուրդը մեկնեցաւ գոհ տպաւորութեան տակ։

ՖՈՒԹ-ՊՕԼԻ ՄՐՑՈՒՄ

Կիրակի կէսօրէ յետոյ ժամը 4ին, Մ. Ն. Միութեան, Նորատէն մարզադաշտին մէջ տեղի ունեցաւ հետաքրքրաշարժ Ֆութպոլի մրցում մը, «Վասպուրական» եւ ն. Մ. Մ. խումբերու միջեւ։

Հետաքրքիր բազմութեան մը ներկայութեան, սկսաւ խաղարկութիւնը կամ նոնաւոր կերպով։ Առաջին խաղամասի ցեւդութեան Մ. Ն. Մ. կը տանէր խաղը։ Երկրորդ խաղամասին, իրաւարար կը սուլէր ի նպաստ Հ. Մ. Մ.ի, ու խաղարկութիւնը կորսնցուց իր բնականոն ընթացքը։

Բաժակի այս մրցումը վերջացաւ երկու կոդմերու հաւասարութեամբ։ Խաղը վերջացաւ 2-2։

ՀԱՇԻՒ ՎԱՃԱՌՈՂՆԵՐ

Ոսկիականութիւնը գտած է Քեամիլ էլ Լազգանիի խանութին մէջ 15.0 կրամ հաւոիս։ Իսկոյն ձերբակալուած է Քիամիլ եւ յանձնուած արդարութեան։

ՀԱՁԻ ՄՈՒՐԱՏ ՁԱՊՐԻ ԿԸ

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԻ ԻՐ ՓԱՍՏԱԲԱՆԻՆ ՎՃԱՐԵԼՈՒ

Դիտ մոռցուած չէ անուշը հայկազի մեծահարուստ կալուածատէրի մը, որ անպարտ արձակուեցաւ, իր տարաբաղդ վարիչը սպանած բլլալու ամբաստանութեանց դատավարութենէն վերջ։

Ամբաստանեալ հանի Մուրատ դատարանին առջեւ կը պատասխանէր Մեթր Էօտուար Լապպաթ, որ կրցաւ իր պատասխանելիքն գլուխ ազատել։

Արդ, կը տեղեկանիք որ փաստաբանին պահանջած վարձատրութիւնը չափազանցուած է — անուղես իր ազատուած գլխին արժէքը նկատի առնելով — ծերուկ հանը Մուրատին, որ կը մերժէ վճարել սակարկուած գինին համեմատ, մնացած 600 հնչուն ոսկին։

Մեթր Լապպաթի դիմումին վրայ դատարանը ոչ միայն 600 հնչուն ոսկի վճարում սահմանեց, այլ նաեւ դժգոհ հանի Մուրատ էլ ձապրին դատապարտեց դատավարութեան ծախսերու հատուցման։

ԳԵՐՄԱՆԱՑԻ ՀՐԵԱՑ

ԲԺԻՇԿՆԵՐ ՏԱՄԱՍ ԿԸ ՀԱՍՏԱՏՈՒԻՆ

Հիթլերեան հալածանքներէ փախուստ տալու յաչողած երկու հրեայ բժիշկներ Թամասկոս հասնելով՝ դիմած են Առողջապահ. Նախարարութեան, որպէս զի արտօնուին Սիւրիոյ մայրաքաղաքին մէջ իրենց արհեստը ի գործ դնելու։

Այս լուրը մեծ յուզում պատճառած է հայաքի մանաւանդ բժշկական օրգանակներուն, որոնց սեռ»ին այս օր իսկ պիտի գումարուի, բողոքելու համար «գերման փախստականներու հիւրասիրութեան դէմ»։

«Անոնք կը յայտարարեն թէ դեռ ուրիշներ ալ պիտի գան — ինչպես որ մամուլը արձագանգեց այս պարագան եւ Գ. Բօգէյթի այցելութեան նպատակը — որով տեղ պիտի փնտռուի 200 բժիշկներ գտեղելու։ Անոնց համար տեղ չկայ Սիւրիոյ մէջ»։

ՍԱՌՈՅԻ ԳԻՆԵՐԸ

Քանի մը օր առաջ Գիյուրի սառոյցի գործարանատէրերու միջեւ խիստ մրցակցութիւն մը գոյութիւն ունէր։ Իւրաքանչիւր կողմ սառոյցին բպպահպանութեան կողմէ նուանկուած գինը 25 Ս. դ. բլլալով հանդերձ մինչեւ 9 ս. դ.ի իջաւ։

Նաս կարճ տեւեց սակայն այս անկումը եւ իսկոյն բարձրացաւ 20 դահեկանի։ Հասկցուեցաւ որ սառոյցի Ֆրանսական Ընկերութիւնը բոլոր սառոյցի գործարանատէրերը համոզած է՝ որ միայն իր գործարանը ծախէ սառոյց եւ իրենց իւրաքանչիւրին տահաբաժին տայ։

ԵՐԵՔ ԴԻԱԿՆԵՐ ԳՏՆՈՒԱԾ

Թրքական ահմանին վրայ, Ճարապլուսի մօտ գտնուեցան դիակները երեք անծանօթներու, որոնք, տես հաւանաբար Սիւրիացիներ են։

Նոյն օրջանին մէջ գտնուած է նաեւ ուրիշ դիակ մը եւս, որուն իսկութիւնը ճշդուած է եւ կը պատկանի ժամիկ Հիւսնիի։ Կատարուած քննութիւնները ցոյց կ'ուտան թէ՝ այս վերջինը կին մը փախցուցած էր իր գիւղին, որով կը կարծուի թէ իր գոհին ծնողք կամ պարագաներ վրէժ լուծել ուզած են այս կերպով։

ԱՊՍՏԱՄԲ ՔԻԻՐՏԵՐ ԿԸ

ՓՃԱՑՆԵՆ ԻՐԱԳԵԱՆ ՍԱԻԱՌՆԱԿ ՄԸ 2 ՕԴԱՆԱԻՈՐԴՆԵՐ ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ

Գագտաեան կր հետագրեն թէ Տեպակայ Մուհամէտ Սասիճի եւ իրեն օգնական Ապտալահ Օսմանի վարած Իրագեան օդանաւէ կիրակի օր ճնճղական բռիչքի մը կատարած պահուն, յանկարծ կ'սպիտի վար իջնել։

Շրջակայ լեռներուն մէջ ապատանած իւրտերը յարձակում գործելով կր մոռցնեն երկու դժբաղդ սաւառնորդներ եւ կր փճացնեն օդանաւը։

Օդաչին բաներակ հրամանատար՝ Մօհամմէտ Ձավաս, ետուր յուր առնելուն, անմիջապէս ադէքին վայրը փութաց եւ Գաղտաս փոխադրել տուաւ տարաբաղդ օդանաւորդներուն դիակը։

Փոխարքայի, վարչապետի եւ բազմաթիւ բարձրաստիճան սպաներու ներկայութեան, տպաւորիչ յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ երկու գոհերուն։

ԽՈՒՉԱՐԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ Մ Է Ջ

ԼՐԱԳՐՈՂԻ ՄԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ

Դամասկոսէ երկի գիշեր տրուած հեռաձայնային հաղորդագրութենէն մը կր հասկցուի որ ոստիկանութիւնը խուզարկած է «Էչեամ» թերթի տպարանը եւ գրաւած են երկու թուղթկներ, մէկը՝ ել տեսկան նախարարի եւ միւսն ալ Բէյթի դէմ։ Երեք գործաւորներ ձերբակալուած են։ Իսկ տպարանատէրը հարցաքննուած։ Այս վերջինը յայտնած է որ իճ բացարձակապէս տեղեկութիւն չունի այդ թուղթկներէն եւ ոստիսաւորները պատրաստած են։

«Էչեամ» թերթի խմբագիրը եւս հարցաքննուած է։

Սլմեական նախարար Շաֆիր պէյ Նիյմէք դուս բացած էր «Էչեամ» թերթի Տնօրէնին դէմ, անուանարկիչ հրատարակութիւններ բրած բլլալուն համար իր հասցէին։ Երկի դատարանը ի բացակայութեան 8 օրուան բանտարկութեան եւ 10 ոսկի տուգանքի դատապարտած է «Էչեամ»ի խմբագրապետը։

15 ՏԱՐՈՒԱՆ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԻՆ

Երկի Ոճրագործ Աւետեան 15 տարի բանտարկութեան դատապարտեց Սիւրէյմանն Ֆէքա անուն երիտասարդը, որ ճնի մը ամիս առաջ սպանած էր իր ընկեր վիրաւորած հեռայրը։

Սիւրէյման պնդեց թէ իճ կասկած ունեցած է հոգ կենցագին եւ ասկէ ազդուած ձեռնարկած ոճիրի։ Դատաւորները սակայն բաւականաչափ զօրաւոր չեն գտած այդ առարկութիւնը։

D.P.H. եւ Renaissance

ՎԵՐՋԻՆ ՄՐՑՈՒՄԸ

Անցած կիրակի օր, «Բրնեսանս»ի դաշտին վրայ տեղի ունեցաւ fédérationի կազմակերպուած ախոյեանական մրցումներուն վերջինը (finale), ու հակառակ «Բրնեսանս»ի յոխորտանքներուն չկրցաւ դրական արդիւնք տալ, ընդհակառակն D.P.H. որ աւելի լուռ էր, ծնորհաւորելի խաղարկութենէ մը յետոյ կրցաւ նակաթիլ անպարտելի «Բրնեսանս»ին դէմ ու իրենց համար պատուաբեր արդիւնքով մը վերջացնել մրցումը հաւասար՝ 0 — 0։

ԹԻՖՕԻ ՁՈՐՍ ԴԷՊՔԵՐ

ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՄԷՋ

Գիյուրի Բարձր քաղքի մէջ մէկ օաբտուան ընթացքին, բիֆօիի չորս դէպքեր պատահած են։ Չորս վարակեալներն ալ փորիկներ են։

Թաղեցիները կր կարծեն որ տիրող պատուաբիւնն է պատճառը այս հիւանդութեանց, որովհետեւ բաղաքապետութիւնը այդ քաղի մէջ կոյուղիներ չէ օբնած եւ փողոցներու մէջ յաճախ հատուած կր մնան պատուաբիւնները։

ԼՈՒՐԵՐ ՀԱԼԷՊԷՆ

Հալէպի մէջ, Լիւսի անուն գերման պատուեսագիտուհի մր, իճնքնին բնական ծան պատճառած է, վարկեկեան եղած մահը։

Հասկցուած է որ Լիւսի հայկազի երիտասարդ մր կր սիրէր, սակայն, վերջերս ծպտի պատած էր իրմէ եւ սկսած կենակցել ուրիշի մը հետ։

* * *

Միւսլիմիէի օդանաւային կայանը, փոխադրուած է, Նիյրէպ գիւղը, որ կը գտնուի Հալէպէն 4 ինլոմէթր հեռաւորութեան վրայ, մինչդեռ Միւսլիմիէ 24 ինլոմէթր հեռաւորութիւն ունէր։

* * *

Քէրիմ Պալիի սիմճիքօի գործարանը գիշերանց մատ են երկու գողեր եւ դաշոյնի հարուածներով սպանած դիեբապաններ։ Ասկէ վերջ գողերը ձեռնունայն գացած են։

Մեր ներածուները Մայիսի ընթացքին

Անցեալ Մայիսի ընթացքին, մեր ներածուները արժէր եղած է, Գիյուրքէ՝ 548 500 Ս. Ո. 278,179 Ոսկի Թուրիբօլիէն եւ 31,508 ոսկի Սալօյքէ։

Այս թիւերը կարեւոր նուազում մր կը ներկայացնեն անցեալ տարի նոյն ժամանակաշրջանին հետ բաղդատելով։

ՓՈԽԱՆ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳՐԻ

Գ. Յակոբ Ապտեան 150 Ս. դահեկան կր նուիրէ Մամբրէյնի բուժարանին, Գ. Առաջ Սէֆէրեանի ամուսնութեան առթիւ, փոխան ծնորհաւորական հեռագրի։

Սեանալ խմբագրութենէս։

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

Մի ոմն, ուխտի մր առթիւ, 300 Ս. դահեկան կր նուիրէ Մամբրէյնի բուժարանին։

Սեանալ խմբագրութենէս։

ՍԱՒԱՌՆԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ

13 ՅՈՒՆԻՍ 1933		Ս. Դ.
Յգիպտ.	բրքարտ.	439
Անգլիկ.	»	428
Տոլար	»	102
Թրքական	»	60
Գաճ. Օրթօման		138
Իտալական Լիր 100		660
Ցուսկան Տրահմի 100		70
Անգլ. ոսկի		622
Ֆրանս.	»	492
Ցսման.	»	553.50
Արծաթ մեճիտ		21
Դրեսի Ֆօնս.	Ա. Ֆր.	609
» »	Բ. »	321
» »	Դ. »	312

Սեֆէրեան եղբարք Ք'իւ Ֆօս
Թէլէֆօն՝ Հ-19

Այդ պատասխանը եւ արտայայտութիւնը իր դէմքին ու արդէն Ձորձ նշմարեց նահանջը որուն քնազդօրէն ընդունակ էր այդ ադջիկը։ Վախցաւ որ անիկայ բոլորովին պիտի հեռանար իրմէ, բռնեց անոր ձեռքը եւ ըսաւ.

— Չեմ ուզեր որ եւ է բան գիտնալ քու մասիդ, չեմ ուզեր, ինծի համար դո՛ւն, իմ ճանչցած ադջիկն ես։ Շատ ուրախ եմ անշուշտ այն հսկայ յաջողութեանդ համար, այդ բոլորը լմատ չունին ինծի համար, դո՛ւն, այն ադջիկն ես միշտ որ՝ փախչուած գիշերազգեստին մէջ ու մուճակները ոտքիդ՝ դուրս կը սահէիր սենեակէն՝ առտուն կանուխ։

— Այո՛, այդ մուճակնե՛րը, այդ գիշերազգե՛սաը, Աստուա՛ծ իմ մի՛ յիշեցներ զանոնք...

Մի թաղ մը ունեցաւ Լիան ու առանց քաշուելու մը տի իմ ըրաւ, երբ Ձորձ սկսաւ վերյիշել Լբփիք փողոցի իրենց կեանքը։ Բան մոռցած չէր Լիան այդ օրերէն։

Բայց ինչու ըսաւ որ մարդու չէր սպասեր, յայտնի էր որ կսպասէր։ Արդեօք չէ՞ր ուզեր տեսնուիլ հասարակ գինուորի մը հետ։ Այդ դիւրազգածութիւնն ալ ունեցաւ Ձորձ եւ սակայն մտածեց որ անտեղի էր իր կասկածը։ Այդ օրերուն, Ֆրանսայի մէջ մարդիկ ուրախութեամբ կը դիմաւորէին անգլիացի զինուորները, մեծ էր անոնց ժողովրդականութիւնը։ Յաջողութիւններ ունեցած էին անոնք Ֆրէմլէի մէջ եւ Խնամիչէն ետ առած էին Ֆրանսական հողամաս մը։ Երախտապարտութիւն մը կար Ֆրանսացիներուն դէմքին վրայ։ Ո՛չ, այդ չէր պատճառը։

Ուրեմն սիրահար մը ունի Լիան, մտածեց յանկարծ Ձորձ։ Հապա չունենա՞ր, ազատ չէր ան իր ուզածը ընտրելու։ Ամբողջ աշխարհի ու մանաւանդ Փարիզի մէջ, կա՞ր Լիանի պէս ազատ ադջիկ մը որ սի-

Լիան ձեռքերուն մէջ առաւ Ձորձի երեսները եւ ըսաւ.

— Չեմ գիտեր, բայց դուն վախ մը ունիս։

— Այո՛, ունէի, ունիմ տակաւին։

— Ամէն մարդ ունի այդ վախը, ես ալ ունիմ։

— Ի՞նչ վախ։

— Ես ալ չեմ գիտեր։ Ինդրեմ, ա՛լ չխօսինք այս նիւթերուն վրայ, չեմ ուզեր։ Ինուն դուսին առջեւ գնա՛ և. սպասէ ինծի, Նայէ՛։ պատրաստ է ինքնաշարժս։ Ես հիմա կուգամ ու միասին կ'երթանք ճաշելու։

— Ես ճաշել չեմ ուզեր։

— Ես անպատճառ պէտք է ճաշեմ։ Ճաշարան մը կայ ուր կ'երթամ ճաշելու ամէն գիշեր։

— Մեռա՞յ։

— Մեռայ միասին կ'երթանք Նէօյլի՛ իմ տունս։

3.

Լիան տարաբաղդ զայն «Թուր տ'Արժանտ» ճաշարանը։ Այնքան հռչակ հանած էր ան Փարիզի մէջ որ ճաշարանին տէրը, պ. Ֆրէտէրիք անուր անունով մկրտած էր իր անուշեղեններէն մէկը — կարկանդակ Մաբա — Հարիի։

Դիւրազգածութիւնը զոր ունեցած էր Ձորձ բաղդատելով իր հասարակ գինուորի համազգեստը, Լիանի չքեղ արդուզարդին հետ, փարատեցաւ անմիջապէս։ Միւսր բան ըրեր էր երբ փորձեր էր համոզել այդ ադջիկը որ չերթար այդ ճաշարանը, թէեւ իր պնդումները ոչ մէկ տարբերութիւն ըրած չէին, Լիան ականջ կախած չէր անոր խօսքերուն։ «Պէտք է երթամ, պ. Ֆրէտէրիք ինծի կ'սպասէ», ըսեր էր ան։ Բայց ինչո՞ւ, պ. Ֆրէտէրիքի հրամաններո՞վ կ'աշխատէր Լիան։

Ի ՆՊԱՍՏ ԱՂԵՏԵԱԼՆԵՐՈՒՆ
ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

	Ս. Դ.
Նախորդ ցանկի գումար	1539911
Հիւս. Սիւրիոյ հալածեան գիւղի հայութենէն	2500
Հ. Ն. Փարամին, Թավրիզ	4158
Թէհրանէն՝ կաթողիկոսի մզգ.	4790
Հրանդ Քէհեաեան	250
Մեսրոպեան վարժարանէն Պրն. Գուսուլեանի ձեռամբ	1500
Ճիպէլ Տիւրզի հանգ. էն	3075
Գարսկաստանէն՝ Ներօէս	
Արքպ. Մելիքթագեանի մզգ.	1651
Եգիպտոսի հանգ. ժողովէն	1949
Տէէնի « «	4750
Հալէպի արեւելեան Պաշ.էն	50000
Հայ կաթողիկէ Վազգի	
Մատակարարութենէն	10000
Փէռ Սէլվէթրօ Անթաւէլի	1950
Թարապլուսի հանգ. Մարմինէն	2608
Աղէքսանդրիա «Արաքս»	
Թերթի խմբագրութենէն	1904
Ապատանի հանգ. Մարմինէն	7715
Վիէն—Իզէր Պրն. Փափազեանի ձեռամբ	5275
Ապատանի հայ կանանց Մ. էն	2105
Գարսկաստանի Բաբալ քաղաքի հայ գաղութէն	1444
Սէնի—Էթիէն—լուար հայ գաղութէն	4150
Ֆրանսայի Բաժուն քաղաքի հայ գաղութէն	1250
Ն. և Ս. Բաժանքեան, Նիկոթիա	110
Վալանսի հայ գաղութէն	7000
Դամասկոսի հանգ. Մարմինէն	2400
Հ. Բ. Ը. Միութենէն	129000
Բարիզ՝ հայրենակցական Միութիւններէ Տօքթ. Զարդարեանի ձեռամբ	21204
Ընդհ. Գումար	1830191

Սինէմա Կրան Թէաթր

13 Յունիսէն մինչեւ 19 Յունիս օարժանկարի ամենագեղեցիկ դերասաւհիներէն Մարի Լորիճ պիտի ցուցադրէ՝

PRISONNIER DE MON COEUR

(սրտիս գերի) հրապոյր Ֆիլմին մէջ, ընտիր մասնակցութեամբ Ռոլան Թուրքէնի եւ Անտրէ Գէրլէյի։

Սինէմա Ալֆօնս

15 Յունիսէն սկսեալ կը ցերկայացնէ սիրուն, գուարթ կատակերգութիւն մը

LA PERLE (ՄԱՐԳԱՐԻՏԸ)

մասնակցութեամբ յայտնի արուեստագէտներ. Սիւզի Վէրնօճի, Անտրէ Գէրլէյի, Ռոպէր Արնուի եւ այլն։

Ռեժիսորութիւն Թ. Կեսարի։

Սինէմա Ռօեալ

12 Յունիս, երկուշաբթի օրուընէ սկսեալ կը ցերկայացուի Սինեմայի սեղծագործութեան գլուխ գործոցը

ՊԷՆ ՀՈՒՐ (BEN-HUR)

Որուն նմանը դեռ չէ բեմադրուած երբէք Սինեմայի ասխարհին մէջ, որուն գլխաւոր հերոսն է Բամօն Նովարօ։

ՉԵՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ԴՊՐՈՑ
(Academie de Coupe de Beyrouth)

Պատճառագիտ ճանչցուած եւ առաջնուած Լիբանանի Հանրապետութեան Կրթական Նախարարութեան որոշմագրով։

Հասցէ՝ Remeili, 161, Rue Pasteur

ՏԻԿԻՆ ՄՈՎՍԷՍԵԱՆ, վկայեալ Փարիզի *Academie de Coupe de Paris*էն եւ Փարիզի մէջ տայն ճիւղին մէջ ստացած իր 10 տարուան վարձառութեամբ ցերկայիս պատիւ ունի ծանուցանելու յարգոյ հասարակութեան թէ՝ հաստատած է Պէյրութի մէջ Չեւագիտութեան դպրոց մը։

Դասընթացքները երկու ճիւղերու կը բաժնուին՝ ա. Չեւագիտութիւն (տեսական եւ գործնական) բ. Ճերմակեղէններու ձեւագիտութիւն (օժիտի վերա, բերելք ամէն տեսակ ճերմակեղէններ ձեւելու եւ կարելու կերպը)։

Դասընթացքի տեւողութիւնը կախում ունի աշակերտին արուեստին մէջ ցոյց տուած ուշիմութենէն եւ ճարպիկութենէն, ընդհանրապէս ժամանակ երեք ամիսն Դասերու յաջող աւարտումէն յետոյ աշակերտուհին կ'ստանայ վկայական մը։

Դասընթացքները կը տեւեն 1.30ական ժամ, օրական երեք անգամ. աշակերտներու ձրի օգնականգործում չկայ, դպրոցը դպրոց մ'է եւ ոչ արհեստանոց։

Աշակերտներու առձանագրութիւնները կ'սկսին ամսոյս 12էն սկսեալ, յարգելի ծնողքները եւ հետաքրքրուող Տիկին եւ Օրիորդներ կը հրաւիրուին դիմել դպրոցիս ամէն օր։ Դասընթացքները կ'սկսին ամսոյս 19ին

Միայն ճոր աշակերտներ կ'ընդունուին։

Դիմորը դիւրամատչելի Առաջին հատ աշակերտուհիներ կ'ստանան նուէրներ։

ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՀԱՅ ԽՆԱՄԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌԸ

ՍԿՍԵԱԼ 1 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1933ԷՆ 16 ՄԱՅԻՍ 1933

ՄՈՒՏՔ

ՍԻՒՐԻԱԿԱՆ ԴՐԱՄ

	Ս.Ո.	Ս.Դ.
Օsար նուիրատուներ		
Ն. Ս. Պիւս ԺԱ. Սրբ. Քահանայապետէ եւ Արեւելեան Ս. Ժողովէն		1500.—
Ն. Վ. Բարձր Գօմիսէր Պարոն Բօնսօզ		250.—
Ն. Ս. Ամենապատիւ Արիտա՝ Սրբազան Պատրիարք Մարոնիթներու Անգլիքան Եպիսկոպոսարանէն		50.—
Դամասկոսի յոյն Կաթոլիկ Սպիսկոպոսարանէն		204.—
Պէյրութի Քաղաքապետութենէն		127.—
Էմմէր Պէյ Տաուքէն		500.—
Պէյրութի զանազան Օսար հաստատութիւններէ		100.—
		1747.67
		4478.67
Հայ Բարեգործական Միութիւններ	**Ս. Ո.**	
Ն. Ս. Օ. Սահակ Բ. և Բարկէն Ա. Կաթողիկոսներ	245	
Ն. Ս. Աւետիս-Պետրոս ԺԴ. Արփիարեան Կաթ. Պատրիարք և Պատրք.ի Մատկ. Ժողովէն	200	
Ն. Ս. Կարօեան, Գասպարեան Սրբզ.ներ և Արժ Տ.Վահան Քհնյէ.	80	
Ն. Ս. Նազլեան Սրբզն. և Տեր-Քէչէճեան, Փապուճեանէ	55	
Վերապատուելի Եղովք Հատիտեան	10	590.—
Առտասահմանեն Հայ Նուիրատուներ		
Աղա Կարապետ Մելքոնեան		450.25
Գալուստ Պէյ Կիւլպէնկեան		1000.—
Պ. Ներսէս Կիւլպէնկեան		500.—
Կարապետ Պէյ Մահտեսեան		150.—
Արմենակ Պէյ Կամսարական		55.—
Վենետիկէն Օր. Խերեան և Բարեսէր մը Իտալիայէն		101.30
		2256.55
Հայ հաստատութիւններ		
Հայ Բարեգործական Ընդհ. Միութենէն		2166.—
Վենետիկի Մխիթարեան Միաբանութենէն		65.—
Հայ Գեղարուեստասիրաց Միութենէն		50.—
Պէյրութի Հայր. Միութիւններէ, Հայ Վարժ. և Աչակերտութենէ		183.85
Պէյրութի Հ. Մ. Ը. Մ. և սբօրի խումբերէն		32.50
		2497.35
Պէյրութի հանգանակութենէն		1956.10
Եգիպտոսի հանգանակութենէն		1132.16
Հալէպի և շրջակայից հանգանակութենէն		1610.—
Ֆրանսայի հանգանակութենէն և «Ազատ»էն		691.29
Երուսաղէմի հանգանակութենէն		516.23
Կիպրոսի հանգանակութենէն		464.94
Դամասկոսի հանգանակութենէն		573.61
Պարսկաստանի հանգանակութենէն		306.55
Լաթաքիոյ հանգանակութենէն		814.73
Նաֆայի հանգանակութենէն		291.45
Ալէքսանտրէթի հանգանակութենէն		114.—
Սուէտիոյ և շրջակայից և Քէսապի հանգանակութիւններէն		147.25
Ճէպէլ Տրիւզի հանգանակութենէն		90.75
Թրիփոլիի հանգանակութենէն		53.08
Զահլէի և Բայազի հանգանակութիւններէն		100.—
Ափրինի հանգանակութենէն		40.27
Անտիոքի եւ Տէր Զօրի հանգանակութիւններէն		26.93
Ամերիկա՝ Տէր և Տիկին Լէոն Նուրեանէ		50.—
Մուտքի համեմատեալ գումարն է		18301.91

ԵԼՔ

ՍԻՒՐԻԱԿԱՆ ԴՐԱՄ

	Ս.Ո.	Ս.Դ.
Աղետեալներու և կարօտելոց Նպաստ, տան վարձք, յանձնախումբի աշխատաւորներու, դեղօրէից, հագուստեղէններու, կաթի, ջուրի, խսիրի և այլն		4520.07
Մամլութենւոյն Բուժարանի սնունդի համար		500.—
Հայ Ազգային Առաջնորդարանի միջոցաւ Նպաստ		607.50
Հայ Կաթողիկէ Պատրիարքարանի միջոցաւ Նպաստ		299.25
Հայ Աւետարանական Եկեղեցւոյ միջոցաւ Նպաստ		150.—
Տէր և Տիկին Քիւնզլէրի կերակուրի կայանին		500.—
Միսիոն Ֆրանսէզի կերակուրի կայանին		352.—
Էշրեֆիէի կերակուրի կայանին		91.38
Հրկիզեալ Ս. Խաչ Վարժարանին Նպաստ և Նորոգութեան ծախսերուն		400.61
Հրկիզեալ Ս. Խաչ Նորաշէն Եկեղեցւոյ Նպաստ		50.—
Հացագին և այլեւ բաշխուած կարօտելոց		809.01
Գործաւորներու տրամադրուած բահ, բրիչ և այլն գործիքներու		19.27
Աղէտեալ արհեստաւորներու գործիք գնելու համար		327.50
	Ս. Ո. Ս. Դ.	8626.97
Պուրճ Համուտի հայ թաղերու չինութեան գործաւորներուն	228.05	
Հայ Կաթողիկէ որբանոցի պատի չինութեան գործաւորներուն	231.95	
Հայ Աւետ. Եկեղեցւոյ գանազան չինութեանց »	186.65	
Գարանթինա աշխատցուած գործաւորներուն	207.75	
Պէյսաի չէնքի գործաւորներուն	152.80	
Հայկաչէնի ճամբաներու չինութեան գործաւորներուն	206.55	
Պուրճ Համուտի ճամբաներուն համար ստ հաչիւ	150.—	1363.75
Ընդհ. ծախսեր՝ հեռագիր, գրենական, թոշակ, երթևեկ և այլն		229.94
Պանք տը Սիրի՝ պատրաստ գումար		7500.—
Սնտուկի պատրաստը	482.22	
Սնտուկի հաչուէն գանձելիներ	99.03	581.25
Ելքի համեմատեալ գումարն է		18301.91

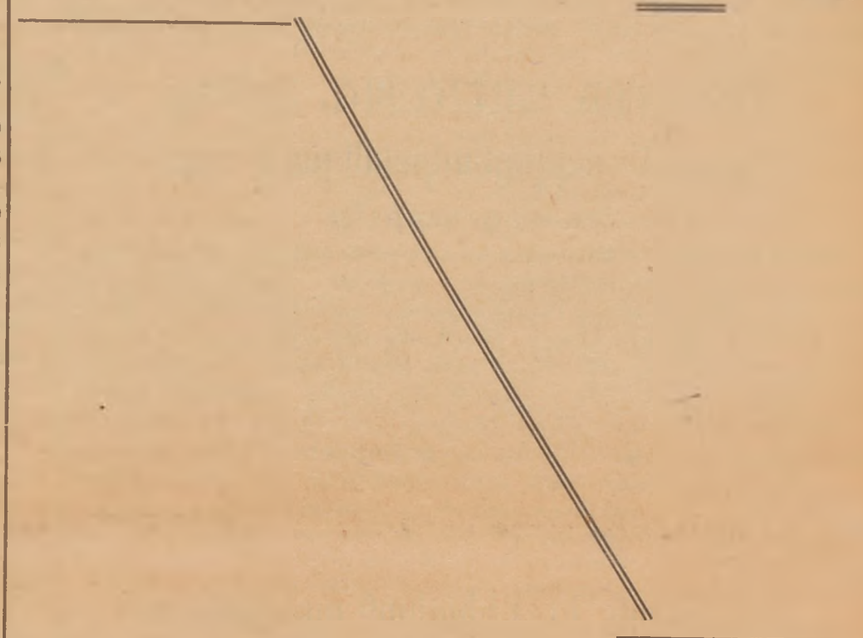

Իրազեկ պահելու համար հասարակութիւնը հրատարակութեան կու տանք Մայիս 16ի յանգող Խնամատարութեան վերոյգրեալ ամփոփ հաչուեկշիռը, յառաջիկային վերապահելով մանրամասն տեղեկագրի մը հրատարակութիւնը։ Աւելորդ չենք նկատեր լուսաբանել այն պարագան՝ թէ Խնամատարութեան պատրաստ գումարը հացի, սնունդի, նպաստի, անգործներու աշխատանքի և այլն նախատեսուած յատկացումներով հակակշռուած է։

Պէյրութ 5 Յունիս 1933

Տիւան Հայ Խնամատարութեան

Գանձապետ՝ Ա. Խ. ՇԱԼՎԱՐՃԵԱՆ Ատենադպիր՝ Ն. ԿԻՐԿԻՐԵԱՆ Ատենապետ՝ ԳԱՍՊԱՐ ԻՓԷԿԵԱՆ

Ցես ընծութեան սոյն հաշուեկշռին ճշդութիւնը կը հաստատենք

Հաշուեքննիչներ՝ ՏԻԳՐԱՆ ՄԱՎԻՍԱԳԱԼԵԱՆ Մ. Պ. ԶԱՏՐՃԵԱՆ

— Կը յիշե՞ս այն փոքրիկ ճաշարանը ուր տարիր գիս վերջին գիշերը, հծմա ե՛ս պիտի տանիմ քեզ։

Ճորճ պատմեց թէ այնտեղ գացեր էր այդ օրը ու ճաշեր էր նոյն սեղանը։

Ինքնաչարժին բարձերուն մէջ թաղուած կ'անցնէին Ջէ տը լա Թուրնէլէն։ Տղուն աչքերուն մէջ նայեցաւ Լիան ու հարցուց.

— Ինծի համա՞ր գացիր հոն։

— Հապա որո՞ւ համար։

Բռնեց Ճորճի ձեռքը։

— Կը յիշե՞ս այն դիշերը երբ մատանին անցուցիր մատս, իսկապէս ամուսնանա՞լ կուզէիր հետս։

— Չի հաւատացի՞ր։

— Այն օրերուն, այո՛, հաւատացի, բայց ամուսնութիւնը երկար կը տեւէ, գիտեմ, արուեստագէտ ես վերջապէս ու կը վազես այն բաներուն ետեւէն զորս չես կրնար բռնել։ Անգամ մը որ բռնեմ քեզ, ալ չես կրնար փախչիլ, աւելի լաւ չէ՞ որ այսպէս...

Ինչ՞ պատասխան կրնար տալ։

Անտարակելի իմաստութիւն մը կար այդ աղջկան վրայ, ճիշդ էր ըսածը։ Երեք օր ունէր միայն, պիտի մոռնար ամէն ինչ բացի Լիանէն։ Անոր հետ էր հիմա, սակայն իրը չէր այդ աղջիկը։

Մտացրիւ վիճակ մը ունէր Լիան երբ ներս մտան ճաշարանէն, չմեկը վնտռելու երեւոյթ մը։ Ինչո՞ւ չէ։ Ուրիկ՛ ուր Ճորճ եկած էր ընդմիջելու սովորական ընթացքը անոր կենցաղին, անշուշտ առաջուան պէս ա- զատ չէր կրնար ըլլալ ան, հանրածանօթ մէկն էր, բոլորը կը ճանչնային զինքը։ Փողոցին մէջ անգամ Ճորճ լսէր էր անոր անունին փսփսուքը — նայեցէ՛ք, Մաթա Հարին է որ կ'անցնի։

Այդքերով մէկը կը փնտռէր, երբ միասին գացին

սրահին այն անկիւնը զոր Պ. Ժրէտէրիք յատկապէս կը պահէր Լիանի համար։ Ամէն պարագայի մէջ առանձին նստան։ Ով որ ալ ըլլար անոր սպասած մարդը տակաւին չէր եկած։

Եւ սակայն, մտաղթաղ էր Լիան։ Ծղան չկրցաւ իր վրայ կեդրոնացնել անոր ուշադրութիւնը, թերեւս իրաւունք ալ չունէր։ Ճորճ երբեք ինքնավստահ եղած չէր այդ աղջկան հետ։ Հիմա, կեանքն ալ անապահով քան մըն էր անոր համար։ Ուրախ էր միայն որ անոր հետ էր և կրնար հիացումով դիտել զայն։ Փարիզ գալէն առաջ մարքէն անգամ անցուցած չէր որ իր արձակուրդի օրերը կրնար վայելել Լիանի հետ։

Ամէն անգամ որ սրահին դուռը կը բացուէր, Լիան իր աչքերը կը դարձնէր այն կողմը, կը սպասէր, կը հիանար կարծես իր ամբողջ էութիւնով։ Անխափանցելի քօղ մը կար իրենց միջեւ։

— Արդեօք մէկո՞ւ մը կ'սպասես, հարցուց վերջապէս Ճորճ։

Ջարմացաւ Լիան և խնդաց։

— Ամէն անգամ որ դուռը կը բացուի, կը նայիս։

— Օ՛հ, ոչինչ սովորութիւն մը պարզապէս, այստեղ եմ ամէն կիրակի։

— Բայց բնա՛ւ չպիտի զարմանայի, եթէ մէկու մը սպասէիր։

— Կը կարծե՞ս որ քեզի հետս կը բերէի, սիրելիս, եթէ...

— Ո՛չ, այդ ըսել չեմ ուզեր, միայն թէ ինչպէ՞ս կրնայի քու նոր կեանքէդ ներս մտնել այսպէս յանկարծակի ու ազատ զտնել քեզ։

— Օ՛հ...

— Ոչ մէկ բան չպատմեցիր քու մասիդ։

— Ո՛չ։

Մահճակա՞լի կամ Աթո՞ռի պէտք ունիս, գնէ՛

Ekvall վաճառատիւնով մահճակալ մը, որ ծանօթ է այժմ ամենուն գին՝ 8—8.50 եւ 16.50 ս. ոսկի վճարումի դիւրութիւններ.—

Հասած են մեր ձայնուող աթոռները ոսկուն, ներկայացնալի, բերեր եւ դիւրակրելի ամէն տեսակի։—

Բնական գոյնով՝ հատը 130 ս. դ. ընկուզի գոյն՝ հատը 135 ս. դ.

—o—

Փիւռ երթալ առաջ այցելէ մեզ ազգամերմը եւ գնէ ապրո մը որ կրնայ ծառայել ձեզ տարիներ շարունակ, բլայ գիւղը թէ տանդ մէջ։

Մեր մահճակալները կը ծախուին նաեւ Mr. Emin Adadah հով, Avenue Foch։

Բայց ո՛չ նոյն վճարումի դիւրութիւններով։

***

ԴԵՂՕՐԱԳԻՐ ՃԻՒՂ

Hidro-milkuderm: Ոտներդ եւ թեւերդ տեսակ կը բռնի ճ, Ցիկին Օրիորդ, Պարոն, եւ ետէճ կը ցժգոհի՞ս, գնէ՛, Hidro-milkudermը ապիտակ բիւմլճ քիւս մը եւ գործածէ զայն, օրական մը նոր, բռնիցը հասնմասբար գաղրած է ու անհետ ետեւ ետեւ ետեւ պիտի բլլայ։

Pommade Desitin&Poudre: Մանչ տուն պէտք է ունենայ քիւս Desitin նուիրք boutons այրուցքի, մորքի հիւանդութեանց լաւագոյն եւ ազդեցիկ Քսմաճէ զոր կրնամ ունենալ։

Coricide parfait: Ոտիդ կոշնէրէն (շապր) կը տառապի՞ս, գոր ծածէ Coricide parfait եւ կոշնէրը առանց ախիլ քնող միակ եւ լաւագոյն դեղն է։

Dr. THILO & Co. Մարմոն ծանօթ է արդէն ամենուն, գործածելէ ետք վճառատիրոջ կրող, Chlorure d'Etyle, serum glucosé, Emetine, Huile camphré եւ ուրիշ նման Injections ներն լաւագոյն կերպով պատրաստած են եւ ունին երկար տարիներու ետեւ բան մը ու ծանօթ են ամբողջ ասխարհին։

Ուրիշ տեղեկութիւններ, գնումի եւ այլ մանրամասնութիւններ ետեւ կրնայ

Սուրիոյ եւ Լիբանանի Ընդհ. Գործակալ ԵՐՈՒԱՆԴ ՔԷՇԻՇԵԱՆԻ

Գրասենեակ—Իրիս 128 Rue des Postes, «l'Orient»ի կից B. P. 810 Beyrouth